

FORÆLDRE OG BØRN

Det Vanskeligste Klasseværelse

I. DEL

Kenneth Wapnick Ph.d.

Praktisering af *Et Kursus i Mirakler*

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord

Introduktion

1. Jesu kommunikation til Bill

Introduktion

Kommunikationens indhold

2. Forældre opdrager børn

Første samtale

At sætte grænser igennem disciplin

Bestemt kærlighed

Betinget kærlighed

Ikke-accepterende kærlighed

Piercing

Børn, der får for meget eller for lidt ansvar

Virksomheden af smerter og overgreb på børn

3. Sikkerhedens Bue

Anden samtale

Når forældre er uenige

At lære børn *Et Kursus i Mirakler*; religiøs påvirkning

At forberede børn til en værdiløs verden

Skyld over ikke at være en god nok forælder eller bedsteforælder

Skyld over retarderede/handicappede børn
Skyld over adopterede børn
Tragedier og død

Forord

De to foreliggende bøger er uddrag fra forskellige workshops og kurser, hvor temaet forældre og børn har været fremme. De begynder med en forelæsning jeg holdt på et weekendkursus i 2005, der havde overskriften: "Forældre og Børn: Det vanskeligste Klasseværelse". Størstedelen af teksten i bøgerne er mine svar på forskellige spørgsmål der drejer sig om dette tema, hvortil er føjet nogle specielle nye spørgsmål. Som følge af det store antal spørgsmål og deres betydning for det generelle tema, har vi besluttet at udvide det sædvanlige format til to bind, for på den måde at bibeholde denne series generelle formål: "Praktisering af Et Kursus i Mirakler", der skal kunne tilbyde små, kompakte bøger til studiebrug og praktisk anvendelse. Den oprindelige udskrivning af forelæsningen er sammen med spørgsmålene og svarene blevet redigeret med henblik på en forbedring af læsbarheden, selvom den uformelle struktur i forelæsningen er bibeholdt. Udvælgelsen og redigeringen af materialet er foretaget med det mål at kunne hjælpe studerende af *Et Kursus i Mirakler* til at helbrede det der er blandt de vigtigste forhold i deres liv. Endelig er min artikel "Forgiving the Abuser: Our only Hope" (Tilgiv krænkeren: Vores eneste håb") fra martsnummeret 2006 af vores nyhedsbrev The Lighthouse, blevet medtaget i appendikset til bog 2.

Tak

Jeg vil gerne takke Rosemarie LoSasso, redaktøren på FACIM's forlag, for hendes eksemplariske redigering af materialet. Som altid har Rosemarie udført sit arbejde på højeste plan, hvad der har gjort det lettere for mig at færdiggøre det. Til sidst vil jeg atter en gang i denne serie takke min kone Gloria, hvis konstante anbefalinger til bøger af denne art har været en stærk inspiration også til denne bog, for slet ikke at nævne alt det andet arbejde jeg har lavet. Hun har virkelig været lyset i vores organisations 25-årige historie.

Introduktion

Jeg tror ikke der er nogen der vil være uenig i, at det vanskeligste klasseværelse er forældre og børn, enten det nu er set fra barnets synspunkt, der vokser op, eller fra forældrenes synspunkt, der vokser ned så at sige, eller fra det at skulle tage sig af aldrende forældre. Som det vil blive belyst igennem disse to bøger, er forholdet til forældrene den jordiske prototype på alle de specielle forhold der følger efter dem, inklusive dem vi får til vore egne børn. Dette forhold indeholder derfor hele egoets tanke system om adskillelse, skyld, angreb og tab. Det er næsten umuligt at forestille sig, at nogen, der ikke har helbredt dette primære forhold, som jo ingen kan undgå, kan hjælpes. Faktisk står det specielle forhold til forældrene - hvis det ikke helbredes - som en barriere for helbredelsen af vores forhold til Gud, det mest primære forhold af alle. Således er vi nødt til, som Jesus lærer os i *Et Kursus i Mirakler*, at acceptere de midler han stiller til vores rådighed: At tilgive vores specielle forhold, hvis vi ønsker målet - at vågne fra drømmen om skyld, og vende hjem. Ikke at tilgive afspejler derfor en beslutning om at blive ved med at sove, i drømme om at være offer og krænker, overgreb, lidelser og smerter. Vore forældre tilbyder os den vidunderlige mulighed at rejse hurtigere på vejen hjem, med Jesus som fører. Hvorfor, spørger han gentagne gange, skulle vi vælge ikke at gå sammen med ham, og med ham sammen med alle vore brødre og søstre, som vi deler både mareridtene og længslen efter at vågne med? Det er mit håb at disse bøger kan give inspiration til at fortsætte og fuldføre rejsen, til vores eget og til hele Sønforholdets bedste.

Relevante afsnit i *Et Kursus i Mirakler*

I starten af den tredages workshop om forældre og børn jeg allerede har omtalt, gennemgik jeg ganske kort de læsestykker i Kurset vi havde foreslået til workshoppen. Læsere af nærværende to bøger opfordres til også at læse dem, fordi de giver nyttig baggrundsviden til det følgende materiale. Her følger essensen af de indledende bemærkninger om disse relevante læsestykker:

De repræsenterer forskellige aspekter af temaet for denne workshop. De tre første stykker fra tekstbogen: 1) "Skabelse kontra Selv-billedet" (T-3.VII), 2) "At Undervise i det Rigtige og at Lære det Rigtige" (T-4.I. og 3) og "Egoet og Falsk Uafhængighed" (T-4.II) handler på den ene eller den anden måde om autoritetsproblemet, der udspiller sig i alle forældre/børn forhold, set både fra børnenes synsvinkel og fra forældrenes. De to næste stykker 4) "Illusionen og Virkeligheden om Kærlighed" (T-16.IV) og 5) "Valget for Fuldstændiggørelse" er to af de mere betydningsfulde stykker i tekstbogen, der drejer sig om specielle forhold. Det er igen klart, både fra et teoretisk synspunkt og set ud fra alle menneskers livserfaringer, at forældre/børn forholdet sandsynligvis er det vigtigste specielle forhold vi nogensinde har.

Lektion 193: "Alle ting er Lektioner Gud ønsker Jeg skal Lære" (A-dI.193) tegner et mere generelt billede af, hvordan alle ting i vores liv giver os muligheden for at tilgive - uden undtagelse. Da ingen kan undgå de lektioner der ligger gemt i forældre/børn forholdet, er denne lektion et klart udsagn om vigtigheden af dette princip.

I "På Hvilke Niveauer foregår Undervisningen" (H-3) i Håndbog for Lærere præsenteres 3 niveauer som vi lærer om forhold på. Det første udgøres af tilfældige og tilsyneladende betydningsløse forhold i vores liv - f.eks. en eller anden man støder sammen med på gaden, og aldrig ser igen. Det andet udgøres af forhold der er tidsbegrænsede, men indenfor denne tidsperiode er intense, og har et stort potentiale for at lære tilgivelse. Det tredje består af dem, der når de først er indledt, er livsvarige. Det er ikke forældre og børn der tænkes på her, men forhold der begynder undervejs i livet, som venskaber og giftermål, der så videreføres hele livet igennem. Men forældre og børn hører indlysende til i denne kategori også.

1. JESU KOMMUNIKATION TIL BILL

Introduktion

Jeg begynder med et budskab Jesus gav til Helen Schucman (som var den der nedskrev *Et Kursus i Mirakler*) men som var bestemt for William Thetford, Helens kollega og samarbejdspartner omkring nedskrivningen af Kurset. Budskabet er yderst vigtigt for forholdet imellem forældre og børn, selvom sammenhængen er en helt anden. Det var oprindeligt tænkt som en hjælp til Bill mod hans frygt (*rædsel* er muligvis et bedre ord til at beskrive hans følelser) for at tale og undervise offentligt, på trods af at han havde en vidunderlig talestemme (og sangstemme i øvrigt), hvortil kom en udpræget sans for humor. Både Bill og Helen var professorer i medicinsk psykologi på skolen for læger og kirurger ved Columbia University i New York City. Helen begyndte på nedskrivningen af Kurset i efteråret 1965, og i foråret 1966 skulle Bill undervise et aftenhold af førsteårsstuderende ved Columbia University i adfærdsforstyrrelser. Han var stiv af skræk for at gå ind i klasseværelset alene, og Helen underviste faktisk sammen med ham til sidst.

Budskabet kom for at hjælpe ham med at komme igennem denne blokering, der havde noget at gøre med hans autoritetsproblem. En betydelig del af budskabet er gengivet i min bog om Helen: "Historien bag Et Kursus i Mirakler" (SpinX, Kbh. 2003), som jeg vil citere fra. I min bog medtog jeg ikke den del af budskabet der allerede findes i selve Kurset. Under redigeringen af Kurset fjernede Helen, Bill og jeg selv de mere personlige aspekter af budskabet, og lod den mere generelle del af læren stå. Langt den største del af det findes nu i begyndelsen af kapitel 4: "At Undervise i det Rigtige og at Lære det Rigtige", og endnu en del i det sidste afsnit i kapitel 3. Det blev nedskrevet i december 1965, og i budskabet forbinder Jesus Bills problemer med forældrene med hans frygt for at undervise. Vi vil behandle Jesu ord til Bill ud fra principper der har at gøre med vore egne erfaringer, både som børn og forældre. Men da budskabet forudsætter et vist kendskab til principperne i *Et Kursus i Mirakler*, vil jeg indlede Jesu ord og min gennemgang af den med et hurtigt overblik over hvad det er Jesus prøver at lære Bill.

Uanset hvilke principper vi taler om i *Et Kursus i Mirakler* er det afgørende at forstå forholdet imellem *sind* og *krop*. Jesus forklarer det i begyndelsen af tekstbogen, hvor han taler om sygdom, og her klargør årsagen til den forvirring der uvægerligt følger af troen på at kroppen - det fysisk/psykologiske selv - er bestemmende for vores adfærd.

"Sygdom, eller "ikke-retsindethed", er resultatet af en forveksling af planer, fordi den altid indebærer troen på at noget der er forkert på eet plan, kan virke skadeligt på et andet. Vi har omtalt mirakler som midlet til at korrigere forveksling af planer, for alle fejltagelser må korrigeres på det plan hvor de forekommer. Kun sindet er i stand til at tage fejl. Kroppen kan kun handle forkert, når den reagerer på fejltænkning." (T-2.IV.2:2-5)

Det er sindets beslutningstager der bestemmer - vælger - alt angående vores eksistens i verden, og vores kroppe følger simpelthen de diktater de får fra sindet. Det er vigtigt at huske på når vi læser Jesu budskab, fordi hans pointe til Bill er, at han stadig vælger at føle sig som offer for sine forældre. Han har fastholdt erindringer om fortiden for at kunne opfylde sit sinds ønske i nutiden om at opfatte sig selv som uretfærdigt behandlet (T-26.X.4:1). Men fortiden er væk, og den kan ikke have nogen virkning på os *med mindre* vores sind lige nu vælger at give den denne magt til at påvirke os - hvad vi gør igen og igen - fordi vi ønsker den gave skylden tilbyder os, som vi læser:

Alle skyldens virkninger er her ikke mere. Skyld er forbi. Da den forsvandt forsvandt dens konsekvenser, fordi de ingen årsag havde. Hvorfor skulle du klamre dig til den i erindringen, hvis du ikke ønskede dens virkninger? At huske er lige så selektivt som at opfatte, fordi det er opfattelses fortidsform. Det er at opfatte fortid som om den skete nu, og stadig var der og kan ses. (T-28.I.1:2-6)

Og hvad er disse virkninger, som skylden tilbyder? Enkelt sagt bekræfter den at vores adskilte tilstand er virkelig, fordi skyld betyder at synd er virkelig, hvilket igen betyder at adskillelsen rent faktisk er sket. Skyld er virkelig en ringe pris at betale for den yderst personlige ego

eksistens, som vi får i stedet for Himlens værens abstrakte eenhed. (T-4.IV.4:1-3). Dertil kommer, at egoet tager sindets skyld og fortrænger den, for dernæst at projicere den ud på andre, så det er dem der vil blive fundet skyldige i synd, og dem der fortjener Guds evige straf. På magisk vis håber vi på den måde selv at beholde uskylden, og lade andre bære synden og skylden. Barn/forældre forholdet giver os alle muligheder for at udspille denne uskyld, der er erhvervet på bekostning af andres synd. Temaet om, at vi har valgt offer/krænker spillet - der er resultatet af projiceret skyld - vil løbe igennem denne bog, og Jesu budskab til Bill introducerer begrebet for ham, og for os alle.

Kommunikationen

Som du (Helen) så ofte selv har sagt, ingen har overtaget alle sine forældres egenskaber som sine egne.

Dette er en henvisning til Helens sædvanlige praksis i hendes eget terapeutiske arbejde, eller når hun blot hjalp sine venner. Når folk i timevis udbredte sig om, hvordan deres problemer stammede fra deres forhold til deres besværlige forældre, forklarede Helen dem, at hvis de omhyggeligt undersøgte deres udvikling helt fra barndommen, ville de opdage at de ikke havde overtaget hver *eneste* holdning deres forældre havde. De var faktisk ret selektive. Det er Jesu pointe her, og han baserer sit budskab til Bill på noget Helen havde praktiseret år før *Et Kursus i Mirakler*.

I hvert enkelt tilfælde har der været en lang proces med at vælge, hvor personligheden (barnet) har undgået dem han selv nedstemte, imens han holdt fast ved dem han stemte for. Bill har ikke beholdt sine forældres politiske overbevisninger, på trods af alle de udvalgte aviser, der var deres læsestof på det område. Grunden til at han kunne gøre dette var, at han troede han var fri på det område.

Jesus forklarer, at Bill har besluttet hvilke holdninger han ønskede at være fri for, og hvilke han ville være slave af. Hans forældre har således været fuldstændigt irrelevante for disse overvejelser. Han brugte dem simpelthen som undskyldning for at være bundet af visse områder og fri på andre.

Det er nødvendigt at vi erkender vores uærlighed, når vi påstår, at vi er det vores forældre har gjort os til. Sandheden er at vi har truffet et valg i fortiden, som vi holder fast ved i nutiden, for i hukommelsen at fastholde fortidige begivenheder som grunde til at vi er neurotiske, ulykkelige og ofre *lige nu*. I 1960'erne var der en fremherskende psykologisk teori, der stort set er opgivet nu, der kaldtes *den skizofreniforme mor*. Essensen i den var, at det var den forstyrrede mor, der havde gjort sit stakkels, uskyldige barn skizofrent. Selvom der helt sikkert findes forstyrrede mødre (og fædre), der ikke har en sund indflydelse på deres børn, bliver den sandhed stående, at ingen gør nogen skizofrene. Ingen gør nogen til noget. Det er en afgørende del af Jesu budskab, som vi lige har set.

Dernæst forklarer Jesus hvad der virkelig skete imellem Bill og hans forældre i forbindelse med den pågældende indstilling:

Der må nødvendigvis være et akut problem som er hans eget, der kan få ham til at være så ivrig efter at acceptere deres fejlopfattelse af hans egen værdi.

En af Bills barndomsoplevelser var, at hans forældre ikke værdsatte ham. Hans ældre søster døde som barn, og hans forældre blev nærmest tilintetgjort af hendes død. Da Bill var omkring otte eller ni år gammel, udviklede han giftfeber og var alvorligt syg. I omkring et år var det meget usikkert om han ville klare den, men endelig kom han sig. Det klare budskab han huskede at han modtog fra sine forældre var: "Det forkerte barn døde". Der refereres ikke til den bemærkning i budskabet, men den er en del af baggrunden for det. Jesu pointe er, at Bill aldrig har glemt den. Det er naturligvis klart, at et barn vil have meget svært ved at opgive den holdning, hvad selv en voksen vil. Men pointen er, at *vi ikke opgiver den*. Man kan ikke være en kærlig, sund forælder, hvis man stadig har problemer som dette fra barndommen. Nøglen til at være en kærlig forælder eller autoritet på et hvilket som helst niveau - som f.eks.

at være lærer - er, at man først er vokset fra alle barndommens fejlplafattelser, som f.eks. at forældrenes fejlplafattelser af een selv er årsag til *ens egne* fejlplafattelser af sig selv. Jesus forsøgte at sprænge Bills egoboble: "Der må nødvendigvis være et akut problem som *er hans eget*, der kan få ham til at være så ivrig efter at acceptere deres fejlplafattelse af hans egen værdi".

Denne tendens kan altid ses som straffende. Den kan ikke forklares ved forskel i forældres og børns styrke.

Forældre er autoriteterne, og har magten, og børn betragtes som uskyldige, hjælpeløse ofre. Alligevel siger Jesus at det er uberettiget at tro på at vores forældre har gjort os til det vi er, og at påstå vi er hjælpeløse. Den klare betydning er, at børn *hverken* er hjælpeløse eller uskyldige. Det kan ikke forstås på kroppens niveau, hvor vi *er* hjælpeløse, men kun på sindets niveau. Med andre ord arrangerer børn det sådan, at deres forældre begår overgreb, analogt til det vi allesammen har gjort mod Gud i adskillelsen. Vores skyld kræver at vi bliver straffet, hvad egoet byder velkommen, for det beviser at adskillelsen er virkelig - en synd der fortjener en reaktion i form af straf.

Denne (ulighed) er altid tidsbegrænset, og er stort set et spørgsmål om modenhed og således om fysisk forskel. Den varer ikke ved, medmindre man holder fast ved den.

Jesu pointe er, at selvom der eksisterer forskelle på det kropslige niveau, er disse i sidste instans illusoriske, fordi vi har samme styrke i sindet. Vi bliver voksne, og bliver med tiden vore forældres fysiske og følelsesmæssige ligemænd, med mindre vi vælger at holde fast ved det der foregik tidligere. Derfor er problemet aldrig hvad der blev gjort ved os i fortiden, men sindets beslutning *lige nu*, om at holde fast ved fortiden som en undskyldning for at være et uskyldigt offer for kræfter og magter udenfor vores kontrol.

Derefter tager Jesus en hændelse op, som Bill aldrig kunne glemme. Da han var blevet voksen, kom hans far en dag ind på hans kontor og var rasende. Med Bills ord havde han virkelig et anfald, og handlede det ud imod ham, og ødelagde hans kontor imens:

Da Bills fader kom ind på hans nye kontor og "ødelagde" det (i anførselstegn fordi det var Bills beskrivelse) er det ganske tydeligt, at Bill må have været villig til at lade det blive ødelagt.

Det betyder ikke at Bill var ansvarlig for sin faders handlinger, men at han ubevidst ønskede, at hans fader skulle ødelægge kontoret.

Alene de mange gange han har talt om denne hændelse antyder hvor ekstremt vigtig denne fejlsluttelse i hans egen fordrejede tankegang er.

Prøv at tænke over hvor mange gange vi har fortalt og genfortalt begivenheder fra fortiden, eller blot tænkt over dem igen og igen. Det behøver ikke nødvendigvis at være en fjern fortid, det kan også være noget der blev gjort imod os i går eller endog i morges. Hvor ofte genspiller vi vores offerhistorier, hvad enten det er direkte seksuelt misbrug, fysisk eller emotionelt misbrug, eller mere udspekulerede offerforhold? De udgør en stor del af vores erindringer. Hvor glade betaler vi ikke terapeuter gode penge, uge efter uge, for at fortælle vores historie - igen og igen og igen! Den kendsgerning at vi gør dette, siger noget om den meget store betydning vi tillægger hændelserne. Det gør vi fordi vi, som Bill, ønskede det skulle ske. Som før sagt gør dette os ikke ansvarlige for andres egoer, der handler deres egne ting ud imod os. Men det at vi aldrig slipper erindringen om det pågældende - og oven i købet ofte bygger vores selvopfattelse op på grundlag af et sådant misbrug - viser, at der er noget råddent i vores sindstilstand, og det er ikke det der er gjort ved os. Det rådne er den skyld der siger, at vi fortjener at der bliver gjort forfærdelige ting imod os.

Således var det, Jesus fortalte Bill, en konkret måde at anvende sin lære om tilgivelse på overfor sine første to studerende, og alle os andre der læser dette Kursus: Det er aldrig berettiget at nogen ser sig selv som det uskyldige, uretfærdigt behandlede offer. Hvis vi opfatter os selv på den måde, der, som det også før er sagt, omtales som en fristelse (T-26.X.4:1), er det fordi vi *ønsker* at blive uretfærdigt behandlet. Husk denne dramatiske passage fra arbejdsbogen, om den patetiske figur vi allesammen aspirerer til at være:

Han forekommer at være en sørgelig skikkelse; træt, udslidt, i forslidt tøj, og med fødder der bløder lidt på grund af den stenede vej han går på. Ingen har ikke identificeret sig med ham, for alle der kommer her har fulgt den vej han følger, og har følt nederlag og håbløshed, som han føler dem. Men er han i virkeligheden tragisk, når du indser at han følger den vej han valgte, og blot behøver at anerkende Hvem Der går sammen med ham, og åbne sine skatte for at være fri? (A-dI.166.6)

Hvis vi konsekvent fastholder, at vi er blevet uretfærdigt behandlede som børn, er der ingen måder vi kan undgå uretfærdig behandling på når vi er forældre. Det gælder hvad enten vi tror vi bliver uretfærdigt behandlet af vores børn, eller behandler dem uretfærdigt, eller vi misbruger autoritet i den position vi nu har, som forældre eller andet. Jesus fortæller Bill, at der er en beslutnings-tagende del af sindet, der holder fast ved dette selvbillede. Men den del er fuldstændigt ubevidst, hvilket er grunden til at problemet fortsætter og fortsætter. Så bliver spørgsmålet:

Hvorfor skulle nogen overhovedet tillægge en åbenlys misopfattelse så stor betydning? Det er ikke virkeligt berettiget på nogen som helst måde, fordi selv Bill erkendte det virkelige problem ved at sige: "Hvordan kunne han gøre det imod mig?" Svaret er, at det var ikke ham der gjorde det.

Bills fader gjorde dette imod sig selv og imod kontoret. Han gjorde det ikke imod Bill. Uanset hvad faderen projicerede ud på Bill, var det projektioner, og havde intet med hans søn at gøre. Bills andel i det var påstanden om, at det blev gjort imod *ham*. Han lavede med andre ord en forbindelse imellem faderens aggressioner, og ham selv som offer. Igen, problemet var ikke det faderen gjorde eller ikke gjorde, men Bills fortolkning af det. Det gælder klart for alle, for der er ingen der virkeligt gør noget ved os. Mennesker der handler på grundlag af had gør det imod sig selv, og projicerer så det hadfyldte billede over på os. Hvis vi accepterer at det er sandt, deltager vi blot i deres dans af had og skyld.

Og derfor er Jesu budskab, at vi bliver nødt til at acceptere at vi er ansvarlige for vores valg og beslutninger. Vi er ikke ansvarlige for de beslutninger andre træffer, men vi er så afgjort

ansvarlige for beslutningen om at lade deres beslutninger påvirke os. Vores kroppe (eller vores tillid) kan virkelig blive påvirket, men aldrig vores sind. Bills beklagelse "Hvordan kunne han gøre det imod mig?" - var ikke et ægte spørgsmål. Tværtimod var det en påstand om at være offer: "Hvordan kunne du gøre det imod mig!" Og Jesu svar til alle os der deltager i sådanne beklagelser: "*Han* gjorde det ikke".

Det spørgsmål Bill må stille sig selv meget ærligt er, om han er villig til at vise, at hans forældre ikke har såret ham. Hvis han ikke er villig til at gøre det, har han ikke tilgivet dem.

Dette er et hovedtema i *Et Kursus i Mirakler*, for det går lige til hjertet i tilgivelsen. Vi tilgiver andre igennem at demonstrere at vi er usårlige overfor deres angreb. Selvom vores kroppe er sårbare, er vi ikke kroppen. Det der er nødvendigt for at det kan virke er, at skifte identifikation fra kroppen til sindet - fra *bevidstløshed* til *bevidsthed* (from *mindlessness* to *mindfulness*). Det er virkelig muligt at folk har såret vores eller vores elskedes kroppe; de kan have "såret" vores bankkonto, vores huse eller biler, men de har ikke gjort det ved *os*. Det er unødvendigt at sige, at det er ekstremt vanskeligt at lære for et barn, men *Et Kursus i Mirakler* er ikke skrevet for børn. Men det *er* skrevet for *spirituelle* børn. Det er først når vi bliver ældre vi endelig bliver i stand til at sige, at det at bære rundt på den her byrde af at være offer og misbrugt ikke er anstrengelserne værd. Så er det vi er i stand til at lægge det fra os. Hvis vi går tilbage til budskabet fortæller Jesus Bill, at problemet med at undervise på hans kursus går tilbage til den manglende tilgivelse af hans far og mor. Når han siger han har taget skade, og derfor ikke kan undervise på det hold, fremsætter han i virkeligheden en anklage: "I gjorde det her imod mig. Fordi I foretrak min søster frem for mig, fordi I tilintetgjorde mig som mand ved at ødelægge min spirende autoritet, kan jeg ikke undervise, og min sårbarhed overfor jeres angreb er en fordømmende anklage af jer". Det er sådan vi allesammen gør, når vi bærer rundt på vores historier, og fortæller dem igen og igen.

Her er den vigtige sætning igen, som vi alle kan relatere os til:

Alene de mange gange han har talt om denne hændelse antyder hvor ekstremt vigtig denne misopfattelse i hans egen fordrejede tankegang er.

Vær ærlig overfor dig selv, og læg mærke til hvor mange gange du har fortalt den samme historie. Nogen i din familie skælder dig ud, og du sammenkalder resten af familien for at fortælle dem historien. En eller anden på kontoret opfører sig uvenligt eller ufølsomt, og du styrter afsted for at fortælle det til dine venner på kontoret. Din chef brokker sig over dig, og du fortæller det straks til alle du kan finde. Jo mere du fortæller din sørgelige historie, jo bedre får du det, fordi du styrker den opfattelse - i virkeligheden misopfattelse - at du er offeret. Og på den måde gylper vi gentagne gange vores forfærdelige barndomsoplevelser op. At vi ikke vil slippe dem fortæller os, hvor yderst vigtige de er for os. For at gentage denne vigtige pointe: Vi er ikke ansvarlige for andre menneskers opførsel overfor os, men vi er ansvarlige for troen på, at deres adfærd har noget med os personligt at gøre, når den i virkeligheden intet har med os at gøre.

Nu går Jesus over til terapi, og siger faktisk i dette budskab, at psykoterapi, undervisning og forældre påvirkning er det samme - for alle parter. På formlanet er de respektive roller selvfølgelig meget forskellige, for ikke at sige ulige. Det retsindede formål med al terapi, undervisning og forældre påvirkning er at demonstrere, at uligheden er tidsbegrænset og illusorisk.

Det afgørende mål med terapi er det samme som målet for viden (der ligestilles med virkelighed, sandhed, Himlen og Gud). Ingen kan overleve uafhængigt så længe han er villig til at se sig selv igennem andres øjne.

Som barn kan man ikke undgå at se sig selv igennem forældrenes øjne. Men problemet er, at vi ofte ikke vokser fra disse opfattelser. Ja, Bills forældre misopfattede ham, men Bill holdt fast ved denne misopfattelse, indtil han lavede sin egen. Og derfor beder Jesus ham, og os allesammen, om at opgive den. Der er ingen undskyldning for at holde fast ved den, bortset fra ønsket om at få så meget ego ud af det som muligt: Vi er de uskyldige ofre, og det er ikke vores skyld at vores liv er sådan et rod, og at der er visse ting vi ikke kan gøre ordentligt, om overhovedet.

Dette vil altid sætte ham i en position hvor han nødvendigvis må se sig selv i forskellige lys.

Denne sidste sætning findes i den publicerede udgave af Kurset (T-3.V.10:8). Bill ser sig selv i forskellige lys som følge af hans forældres opfattelser og misopfattelser af ham, for slet ikke at nævne andres. Vi ser aldrig på os selv uafhængigt af verden. Det betyder grundlæggende, at vi aldrig ser os selv som Jesus ser os, fordi vi tilsidesætter hans vision af os, og glemmer at vi er den der tilsidesætter den. For at udfylde det opfattelsesmæssige tomrum, overtager vi andres syn på os.

Forældre skaber ikke deres børns selv-billede.....

Et barn kommer til verden med et fuldstændigt selv-billede. En af de enorme byrder forældre kæmper voldsomt med er, at de er ansvarlige for deres børn, hvilket desværre forstærkes af psykologer. Det er den illusion børn elsker at forlænge i det uendelige, og derfor skriver de digre og lærde afhandlinger om det, når de bliver voksne. Men kendsgerningen er, at børn bliver født med fuldt udviklede egoer: Jeg eksisterer, og det er din skyld - egoets strategi i en nøddeskal. Jeg er her, men jeg er ikke ansvarlig for det. Med andre ord, er jeg det uskyldige offer, som er alles selv-billede. Derfor laver forældre ikke dette billede, men de forstærker det. På samme måde forstærker vi egoet i hinanden, på samme måde som vi har evnen til at forstærke Helligånden.

Forældre skaber ikke deres børns selv-billeder, selvom de opfatter billeder som de (børnene) faktisk skaber. Men som vi allerede har sagt, er du ikke et billede. (Sagt tidligere under dikteringen). Hvis du allierer dig med billed-magere, er du blot en afgudsdyrker.

Med andre ord er vores billeder af os selv afguder, eller erstatninger for Gud. Vi erstatter det Gud har af os - ren ånd og fuldkommen kærlighed, eet med Ham Selv som Hans Søn - med vores egne skyldplagede billeder. Derefter inviterer vi alle i vores liv til at forene sig med os i at forstærke egoets billede. I slutningen af tekstbogen læser vi, at Selvet ikke har noget begreb om eller billede af Sig Selv (T-31.V) - og således erstatter vi det rene Kristus Selv med egoets afgudsdyrkende og individuelle selv.

Bill har overhovedet ingen undskyldning for at holde fast ved noget som helst billede af sig selv. Han er ikke et billede.

Dette er sandt for os allesammen. Vi er ikke et billede. Vi er ikke denne afgud, som vi har påtaget os som en erstatning for det strålende Selv Gud skabte. Vi erstatter sandheden med afguden, og glemmer så meget passende at vi selv har gjort det, og optænker så et liv hvor vi bliver født som hjælpeløse, uskyldige, små ting, som vores forældre nu spolerer og nedgør - dette smukke billede af os selv som Gud skabte, synes at være sendt til helvede af vores forældre, der sammen med resten af verden tror vi er kroppe. Vi har ingen erindring om noget af det, fordi vi har opdigtet et liv hvor vi fødes med en uudviklet hjerne, der er ude af stand til at gøre dette, og kun kan beholde illusionen om at det er vores forældres skyld. Jesu pointe til Bill, og til os alle, er, at vi elsker disse oplevelser hvor forældrene fejlopfatter os, fordi de beviser vi ikke er ansvarlige for vores sølle lod i livet. Ja vi har et mangelfuldt selv, men det var ikke os selv der gjorde det. Alt imens nyder vi med stolthed dette selv, og tilbyder ved specielhedens alter.

Igen:

Han er ikke et billede. Alt hvad der er sandt om ham er fuldstændigt venligt. Det er afgørende at han ved dette om sig selv, men han kan ikke vide det så længe han vælger at fortolke sig selv som sårbar nok til at blive såret.

Så længe vi tror mennesker er i stand til at såre os - i fortiden, i nutiden eller forventet i fremtiden - vil vi aldrig huske vores sande Identitet. Og derfor er kernen i tilgivelse at tilgive andre for det de *ikke* har gjort. Fra egoets synspunkt er skønheden ved forældre-barn forholdet at der er næsten universel enighed om, at forældre sommetider gør frygtelige ting ved deres børn. Det er den store myte, og selvom vi intellektuelt tror på hvad *Et Kursus i Mirakler* siger, ændrer det ikke nødvendigvis vores opfattelse af os selv som et uskyldigt, uretfærdigt behandlet offer for vores forældres verden, og for alle de andre autoriteter i vores liv.

Dette er en speciel form for arrogance, hvis narcissistiske komponent er fuldkommen tydelig.

Husk at Jesus taler til psykologer, så han benytter psykologisk sprog. *Narcissisme*, der kommer fra den græske myte om Narcissus, der forelskede sig i sit eget spejlbillede i vandet, er at være totalt opslugt af sig selv, og kun tænke på sig selv og sine egne behov. Arrogancen henviser til ideen om, at Bill vælger at fortolke sig selv som sårbar overfor andres egoer, som vi allesammen gør. Det er indlysende narcissistisk, fordi alt så drejer sig om os selv. Vi ser ikke objektivt på det - vores forældre havde egoer, som de projicerede, og som intet havde at gøre med os selv - for egoet ønsker at vi skal være centrum i alles univers: Du gør det her ved *mig*. Og derfor kræver vi at være dette centrum, og når vi ikke er det synes vi det er berettiget at blive vrede. Selvom *narcissisme* i almindelighed forbeholdes visse mennesker, er Jesu pointe at vi alle er narcissister, fordi alting drejer sig om os selv i vores egen opfattelse. Nu henvender Jesus sig direkte til Bill, og påpeger at hans forældre havde egoer:

Bill, dine forældre opfattede dig forkert på mange måder, men deres evne til at opfatte var ganske forkvaklet, og deres misopfattelser stod i vejen for deres egen visdom. Der er ingen grund til at dette skulle stå i vejen for din.

Der er ingen grund til at forældrenes forkvaklede opfattelser skal stå i vejen for hans evne til at opfatte korrekt, og huske viden. Bills beslutningstager vælger at se hans forældre på en bestemt måde: De fejlopfattede ham. Det var hans fortolkning, og som barn var det helt naturligt for ham at føle sig såret og mindreværdig som et resultat af deres manglende omsorg. Men Bill var ikke længere et barn, og det er vi heller ikke. Jesus fortæller os derfor i sit Kursus, at det er tid til at blive voksne, opgive vores egoer, og blive som han er.

Det er stadig sandt at du tror, at de gjorde noget ved dig. Den overbevisning er ekstremt farlig for din opfattelse, og den er en fuldstændig katastrofe for din viden.

Viden refererer til Kristus Selvet. Overbevisningen om at folk gør ting ved os, ikke alene fordrejer vores opfattelser, men er også ødelæggende for vores evne til at huske vores Identitet. Med andre ord vil vi aldrig vide Hvem vi er som Kristus, så længe vi stædigt påstår, at mennesker har gjort, og fortsat gør, frygtelige ting ved os.

Dette er ikke alene sandt om dine holdninger til dine forældre, men også om din forkerte brug af dine venner.

Hvis vi er overbevist om at vores forældre misbrugte os, vil vi også tro at alle andre gør det. Det er umuligt at have en overbevisning om een person uden at generalisere den til alle. Det er muligt vi ikke bevidst oplever det sådan, men da Sønforholdet er een, er opfattelser af een opfattelser af alle. På den måde har vi altid en retfærdiggørelse for at udnytte andre for at de ikke skal udnytte os - i tanker, ord eller handlinger.

Det er næsten en psykologisk grundsætning, at børn der har været udsat for overgreb, begår overgreb på deres egne børn når de selv bliver forældre, så hvis vi ikke vokser fra overgrebene fra vores barndom, vil vi med sikkerhed ikke slippe dem når vi bliver forældre eller forældrefigurer. Derfor kan fortiden ikke undgå at have en skadelig indflydelse på, hvordan vi behandler mennesker der er i en underordnet position i forhold til os selv. Om vi gør det som forældre, som en slægtning eller som en vejleder har ingen betydning. Hvis vi har gjort overgreb virkelige, kan vi ikke undgå at gøre det samme, enten på subtile eller mindre subtile måder. Vi vil misbruge på samme måde som vi tror vi selv blev misbrugt.

Du tror stadig at du nødvendigvis må reagere på deres fejltagelser som om de var virkelige.

Med andre ord - hvis jeg tror mennesker angriber mig, vil jeg tro jeg er nødt til at reagere på angrebene - den onde angreb-forsvars-cirkel. Hvis jeg føler mig skyldig, vil jeg angribe dig, og uvægerligt tro, at du vil angribe mig til gengæld. Jeg glemmer mit første angreb, og opfatter kun dit, som berettiger mit behov for forsvar. Lektion 153: "I min forsvarsløshed ligger min sikkerhed." i arbejdsbogen beskriver denne onde cirkel, og forklarer at vi glemmer at vi angriber os selv først, men projicerer angrebet, og derigennem angriber alle, og føler os retfærdiggjort, fordi alt hvad vi så ser er andres angreb. Bill så ikke, at han ønskede at hans forældre skulle foretrække hans søster frem for ham selv, og at hans fader skulle ødelægge hans kontor, fordi disse følelser var ubevidste for ham. Vi ved at det er årsagen, fordi han, som allerede påpeget, klamrede sig til historien ved at genfortælle den - som vi alle gør - for at retfærdiggøre sine reaktioner på det han opfattede som sine forældres afvisninger af ham.

Ved at reagere selv-destruktivt, giver du dem accept af deres misopfattelser.

Vi accepterer faktisk deres fejlopfattelser fordi vi tror vi er nogle forfærdelige mennesker. Først dømmes vi os selv til at være svage, sårbare og syndige, hvilket betyder at andre vil behandle os som sådan. Vi ser aldrig vores egen andel i angrebet, men kun andres.

Ingen har ret til at forandre sig selv for at tilpasse sig skiftende omstændigheder.

Anvendelsen af ordet *ret* er forvirrende her. I en forstand har vi alle ret til hvad som helst vi vælger, men det Jesus mener her er, at det at ændre vores selvbillede ikke kan undskyldes simpelthen med det andre gør. At de behandler os på en måde den ene dag, og på en anden måde den næste dag, har ingen indflydelse på vores selvbillede, der ikke kommer udefra. Vores selvbillede er ikke afhængigt af om andre elsker eller hader os. Den måde vi føler for os selv på, kan kun komme fra en beslutning *vi selv* træffer.

Det er din pligt utvetydigt at vise, at du er fuldstændigt uvillig til at tilslutte dig (identificere dig med) nogen som helst andres fejlopfattelser af dig, inklusive dine egne.

Dette er vores funktion, og *pligt* betyder her, at vi utvetydigt viser, at vi ikke er villige til at tilslutte os andres fejlopfattelser af os. Andre har deres frihed til at tænke hvad som helst de ønsker om os, men det har intet at gøre med os, med mindre vi vælger at være enige med dem. Det betyder, at problemet ikke er hvad de siger eller gør, men hvad *vi selv* siger. Det der forekommer som angreb har ingen virkning på os, før vi på et eller andet plan mener de er berettigede.

Nu skifter budskabet, idet Jesus begynder at tale om de konkrete emner i Bills undervisning. I *alle* vores oplevelser og erfaringer, er det vigtigt at bemærke hvordan vi forklarer ubehag og smerter med konkrete ting og hændelser: Hvis bare vejret var bedre ville jeg have det bedre; hvordan kan jeg undgå at føle mig trist og nedslået, når man ser hvad der sker i verden; selvfølgelig er jeg oprørt, jeg fik ikke den lønforhøjelse jeg var lovet. Og derfor siger Jesus til Bill:

Hvis du lader dig optage af fuldstændigt irrelevante faktorer, som f.eks. et klasseværelses fysiske stilstand, antal af elever, tidspunktet for timen, og de mange elementer du kan vælge at lægge vægt på som et grundlag for fejlopfattelser, har du mistet din viden om formålet med et hvilket som helst personligt forhold.

Formålet med alle interaktioner er at minde os om, at vi er een. Vi er så bange for denne sandhed, at vi forskyder frygten til alle mulige former for konkreter, og vi ved hvor meget vi går op i dem. Hvis vi f.eks. planlægger et middagsselskab, vil vi have alting perfekt; ikke en gaffel må være forkert anbragt ellers kan aftenen blive ødelagt. Hvis vi har et betydningsfuldt interview må vi se absolut perfekte ud - hår og makeup skal være helt i top, slipset bundet fuldstændigt korrekt. Det jeg siger her betyder ikke, at vi ikke bør være omhyggelige eller samvittighedsfulde med vores udseende, men når det bliver en mani, når vi tror formålet med interviewet er at få et job i stedet for at opleve fælles interesser, vil vi selvfølgelig fejlbergne det der er vigtigt. Formålet med at have mennesker til middag, er ikke at vise dem hvilke vidunderlige kokke, værtinder eller dekoratører vi er, men ganske simpelt at vise vores naturlige enshed. Hvis vi underviser et hold elever, og fokuserer på detaljer af den art Jesus nævner, har vi glemt, at vores formål er at undervise i - igennem at demonstrere det - at vi og vore elever er een, at vi har de samme interesser i at lære vores fælles lektioner i tilgivelse. Det er sandt for alt. Hvis man er forældre, og ens primære bekymring er hvordan man skal få sit barn til opføre sig ordentligt og se helt rigtig ud i skolen eller når der kommer gæster, har man glemt at formålet med at have et barn er at demonstrere eenhed i familien. Hvis man virkelig demonstrerer det formål, vil man lære sit barn, at formålet med at gå i skole ikke er at få høje karakterer, men at forstå at præstationer i klasseværelset i sidste instans er irrelevante. Det betyder ikke, at man ikke hjælper børnene med deres lektier, eller at man ikke opmuntrer dem til at lære noget, men det betyder at det underliggende indhold er at vise, at der ingen forskelle er imellem dem og andre, og at deres selvværd ikke er afhængigt af ydre værdier, som vi læser i tekstbogen i en passage, der oprindeligt var en del af budskabet til Bill:

Din værdi bestemmes hverken af undervisning eller af kundskab. Din værdi bestemmes af Gud. Så længe du bestrider dette vil alt hvad du gør være præget af frygt, specielt enhver situation der lader sig bruge til at tro på overlegenhed og underlegenhed. Lærere må være tålmodige og gentage deres lektioner indtil de er lært. Jeg er villig til at gøre dette, fordi jeg ikke har nogen ret til at fastlægge dine grænser for hvad du vil lære. Jeg gentager - intet du gør eller tænker eller ønsker eller laver er nødvendigt for at fastlægge din værdi. (T-4.I.7:1-6)

I disse tidlige budskaber kan man se, at Jesus aktivt trænede Helen og Bill i deres personlige liv, igennem anvendelse af de samme principper som han fremstillede mere generelt i sin undervisning i Kurset. Han ønsker også at vi andre skal anvende dem, og derfor er der en arbejdsbog (Da dette budskab blev skrevet ned, var arbejdsbogen endnu ikke skrevet færdig). Dens lektioner anvender tekstbogens abstrakte principper konkret på vores daglige liv. Jesu pointe er, at de konkrete ting vi involverer os i og med er helt irrelevante, for det virkeligt betydningsfulde er det formål der er med dem, som er at lære os om vores fælles formål.

Det er ikke sandt, at forskellen på elev og lærer er varig. De mødes for at udslette forskellen.

Udfordringen i enhver situation er at opretholde *formens* struktur samtidigt med at man er loyal overfor *indholdet*. Hvis vi f.eks. er lærere, udfører vi rollen som den skal udføres - vi forbereder undervisningen, opfører os som autoriteten etc. Vi bliver i formen, men forstår samtidigt at indholdet er det virkelige fokus. Vi har ikke til hensigt at demonstrere vores genialitet eller vores mangel på samme, eller at få eleverne til at være bange for os. Det går udelukkende ud på at demonstrere, at forskellen på elever og lærere er illusorisk, og så lære at anvende dette princip på *alle* roller og forhold. Hvert forhold er et mere konkret eksempel på de hellige møder, der er potentialet for alle forhold - uanset om vi bedømmer dem som betydningsfulde eller betydningsløse.

Da vi stadig er i tiden, kommer de i begyndelsen (af en undervisningssituation) sammen på grundlag af forskelle i færdigheder og erfaringer.

Dette er sandt for lærere og elever, terapeuter og patienter, servicepersonale og klienter, forældre og børn. I begyndelsen er der klart ulighed.

Lærerens mål er at give dem mere af det der tidsbegrænset er hans.

Lærere giver den større viden og modenhed der tidsbegrænset er deres. Igennem at give det - hvilket vil sige at demonstrere det - vil eleverne udvikle viden og modenhed selv, som så ophæver uligheden.

Denne proces indeholder alle betingelserne for mirakler, som vi omtalte i begyndelsen (af tekstbogen, i.e. de 50 mirakelprincipper). Læreren (eller mirakelarbejderen) giver mere til dem der har mindre, og bringer dem nærmere ligheden med ham selv, og vinder samtidig selv derved.

Dette siger Jesus om sig selv (cf. T-1.II.3:5-13; T-4.I.6:3). Formålet med enhver undervisning er at ophæve elevernes behov for en lærer. Det princip gælder på samme måde for forældre, og for ethvert forhold hvor der er ulighed i form.

Forvekslingen her består kun i at de ikke erhverver de samme ting, og det er fordi de ikke har brug for de samme ting. Hvis de havde det, ville deres respektive roller -selvom de er tidsbegrænsede - ikke fremme gensidig gevinst. At blive fri for frygt kan kun opnås af både elev og lærer, hvis de ikke sammenligner enten deres behov eller deres positioner i forhold til hinanden i form af højere eller lavere.

Selvfølgelig er der uligheder og forskelle på formplanet. F.eks. har terapeuter brug for penge fordi terapi er deres indkomstgrundlag. Patienter er i situationen, fordi de har problemer terapeuten antages ikke at have. Men husk den sætning der forekommer to gange i Kurset: "Kærlighed sammenligner ikke" (T-24.II.1:1; AdI.195.4:2). Vi forsøger altid at sammenligne på grundlag af form, en meget elsket vane Jesus netop omtaler:

Frihed fra frygt kan kun opnås af både lærer og elev (terapeut og patient, forældre og børn) hvis de ikke sammenligner enten deres behov eller deres forhold til hinanden i form af højere eller lavere.

Som sagt er der selvfølgelig højere og lavere positioner her; mennesker med magt og mennesker uden. Men disse forskelle er overfladiske. Det er nødvendigt at vi allesammen lærer, at hinsides de ydre behov er vi den samme, for vi har de samme behov, mål og formål, de samme problemer og den samme løsning. Den lektion er det nødvendigt at lære i specifikke former: Lærere og elever, terapeuter og patienter, forældre og børn. Disse forhold er til stor hjælp i den forstand, fordi de så tydeligt er ulige i form. De der har autoriteten har ansvar for at demonstrere, at deres autoritet ikke er virkeligt vigtig, for respekten og kærligheden er tilstede uanset status. Det er denne kærlige respekt der underviser, og som læres.

Jesus skifter fokus igen, og vender tilbage til forældre/børn. Sammenhængen er, at Bills frygt for at undervise står i direkte forbindelse med at han beklager sig over ting i sin barndom. Hvis Bill var en forælder, ville han have det samme problem med at være en autoritet.

Sandsynligvis må børn lære af deres forældre. Det forældre lærer af deres børn er blot af en anden kategori.

"Blot" er vigtig. Formen kan være forskellig, men indholdet er det samme: Vi er alle nødt til at lære at vi er tilgivet for at tro på at vi er adskilte.

I sidste instans er der ingen forskelle på kategorier, men dette indebærer kun viden.

I opfattelsers illusoriske verden er der afgjort rangorden, i modsætning til Himlens viden. Forældre er ældre, mere modne, og har magten i forholdet til børnene, medmindre de giver den væk. Faktisk er børn ofte ret gode til at overtage den magt forældre giver dem. Men når alt kommer til alt er vi een, for i Guds øjne er der ingen forskelle: Han kender kun Sin *ene*

Søn. Den retsindede afspejling af denne eenhed er, at vi er fælles om det samme splittede sind: Helligånden, egoet og vælgeren der vælger imellem dem.

Hverken forældre eller børn kan siges at have viden, for så ville deres forhold slet ikke eksistere som om de er på forskellige niveauer. Det er også sandt for lærere og elever. Børn har kun et autoritetsproblem hvis de tror, at deres billede påvirkes af autoriteten.

I *Et Kursus i Mirakler* sidestilles viden med virkelighed og med Himlens eenhed. Hvis vi havde viden, ville der ingen forældre og børn være. Vi ville ikke være i kroppe eller overhovedet være her. Men i opfattelsens verden begynder vores liv som børn, og vi er fælles om det samme autoritetsproblem, fordi vi tror vi er et produkt af vores opdragelse. Vi tror rutinemæssigt, at specielle vanskeligheder kan spores tilbage til noget der skete da vi var små. Vi hører det således ofte sagt - eller siger det selv: Selvfølgelig har jeg indlæringsvanskeligheder, jeg blev ydmyget af mine forældre da jeg kom hjem med et 11tal i stedet for 13; lærerne i underskolen gjorde mig til grin, så naturligvis ønsker jeg ikke at lære noget; jeg mangler de fysiske eller mentale evner andre børn har, og derfor kunne jeg ikke lære noget ordentligt; jeg er retarderet som voksen, fordi jeg var retarderet som barn. Den slags "forklaringer" kender vi allesammen ud og ind.

Denne tankegang organiseres af en magt der er større end det selv vi tror vi er, nemlig beslutningstageren/vælgeren, der forener sig med egoet. Verden, forældre og børn, og alle andre forhold, er en del af en kæmpe konspiration, der er konstrueret af egoet. Den er et forsøg på at gøre os sindsløse og få os til at beskyldte alle andre for det. Derfor opgiver vi ikke vores mangler, fortidige overgreb og fiaskøer :-)). Ingen er fuldkommen her, men det er det at vi klamrer os til problemer, der afslører vores virkelige problem - behovet for at blive gjort til ofre og at være underlagt kræfter der er udenfor vores egen kontrol (T-19.IV-D.7:4). Coleridges *The Rime of the Ancient Mariner* (Den Gamle Sølulks Vers) fortæller historien om en sømand der sejlede til søs, og skød og dræbte en albatros (en stor måge), og blev overvældet af en skyld han ikke kunne slippe af med. Balladen begynder: "It is an ancient Mariner, and he stoppeth one of three", (?) og efterhånden som de kommer frem hver især, genfortæller de hans egen historie.

På samme måde genfortæller vi altid historien om den albatros vi bærer rundt om halsen. Det er vores skyld, men vi påstår bare at det ikke er vores egen skyld (!). Vi blev født med defekte gener, og kan derfor ikke gøre det andre kan. Vi blev født med defekte forældre, og kan derfor ikke etablere ordentlige forhold. Albatrossens form varierer, men dens indhold - at fralægge sig ansvaret- er og bliver det samme.

Dette er en viljesakt de selv beslutter, fordi de vælger at fejlopfatte personen med autoritet, og give ham denne magt.

Denne "viljesakt" er en direkte henvisning til vælgeren. Vi giver aktivt vores magt væk; et valg vi træffer, ikke som et lille barn med en uudviklet hjerne, men som sindets fuldtudviklede ego. Vi arrangerer det som en del af vores gamle manuskript, som vi elsker at genleve, sådan som vi gør i et givet liv når vi har autoritet som forældre, eller i andre roller.

Folk har muligvis autoritet over vores kroppe, men de har ingen autoritet over vores sind. Det er grunden til at dette er et kursus om sindet, og intet har med kroppen at gøre. Den eneste autoritet over vores sind er os selv; ikke Jesus - ikke Gud. Vi har autoriteten, for os selv alene, som beslutningstager/vælger har vi magt til at acceptere eller forkaste Guds Kærlighed. Vi har magt til at tro vi har forkastet denne Kærlighed, selvom det er en kendsgerning at der ikke er sket noget. Så vi misbruger det vi tror er denne magt i sindet, og som et forsvar imod skylden over det, nedgør vi sindets magt til at vælge og træffe beslutninger, og giver den til forskellige autoriteter. Det er sådan vi begynder på vores individuelle drømme - som hjælpeløse børn uden magt, fuldstændigt sårbare overfor de misbrug der påtvinges os af vores forældre og samfundet.

I 1908 skrev Freud et ikke særlig kendt essay med titlen "Familiromancer". Jeg har altid elsket den titel, fordi den lyder så uskyldig, selvom man næppe kan sige det samme om indholdet. Jeg vil her bringe et citat fra indledningen, med en let ændring af den lidt akavede oversættelse:

Efterhånden som det enkelte menneske vokser op, er frigørelsen fra forældrenes autoritet et af de mest nødvendige, men tillige smertefulde, resultater i den pågældendes udvikling

overhovedet. Det er helt afgørende at denne frigørelse finder sted, og det kan antages, at den til en vis grad har fundet sted i alle der har nået en normal tilstand. ("Familieromancer" Samlede værker, vol. IX, 235-41).

Freud siger, at den eneste måde vi kan blive normale på, er ved at befri os selv fra forældrenes autoritet, ikke ved oprør, men igennem erkendelse af at forældrene ingen autoritet har over os - som Jesus fortalte det til Bill - i den forstand at de ikke har magt til at diktere os hvem vi er. Med andre ord er vi nødt til at blive voksne, og befri os selv fra den autoritet vi gav vores forældre til at misopfatte os, og gøre disse fejlopfattelser virkelige. Implikationerne af Freuds kommentarer, og på en måde implikationerne af hele hans værk, er, at med mindre vi løser autoritetsproblemet med vores forældre - Ødipuskomplekset - vil vi aldrig blive frie, men altid udspille de uløste konflikter fra barndommen som voksne.

Både detaljerne og metodologien i Jesu teori er meget forskellige fra Freuds, men indholdet er det samme. I vores personlige livs drøm, er Freuds ødipuskompleks kilden til det specielle hadforhold og til det specielle kærlighedsforhold som Jesus beskriver i *Et Kursus i Mirakler*, og som vi er nødt til at tilgive. Jesus fortæller Bill, at han ikke kan tilgive i nutiden så længe han holder fast ved fejlopfattelser fra sin fortid; men måden at tilgive fortiden på, er at tilgive de nuværende fejlopfattelser, fordi der kun er een ikke-tilgivelse. Processen arbejder begge veje. Jesus hjælper Bill med at se den sammenhæng, de fejlopfattelser han holder fast ved som voksen, indgår i. F.eks. er hans udnyttelse af sine venner et direkte resultat af hvordan han har følt sig udnyttet af sine forældre. Men hans forældre udnyttede ham ikke. Bill brugte dem - det var *hans* misbrug - til at retfærdiggøre sit eget valg, som han ikke tager ansvar for. Det mønster han lagde ud med som barn er stadig i funktion i nutiden - ikke længere i fortiden, men et valg han træffer *lige nu*.

En lærer med et autoritetsproblem er blot en elev der nægter at undervise andre.

Vi kunne sige dette på en anden måde: En *forælder* med et autoritetsproblem er blot et barn, der nægter at være forælder for andre. Lærere og forældre kan demonstrere deres autoritetsproblem ved ikke at udøve autoritet overhovedet, en parallel til at Bill nægter at

undervise. Alternativt kan de demonstrere et autoritetsproblem ved at være autokratiske - ondsindede og diktatoriske - overfor deres elever. På begge måder er de blot børn - elever der ikke vil undervise. Og det vi i virkeligheden ønsker at undervise i er tilgivelse, kærlighed og fælles interesser - enden på autoritets-problemet.

Han ønsker at fastholde sig selv (læreren med autoritetsproblemet) i en position hvor han kan blive misbrugt og fejløpfattet. Det gør ham vred på det at undervise, som følge af det han insisterer på dette har gjort ved ham.

Bill følte sig truet af sine studerende, fordi han troede de ville angribe ham og opfatte ham forkert. Og det kun fordi han selv holdt fast ved angreb, der kunne retfærdiggøre hans beklagelser over fortiden. Hvis vi ikke opgiver barnlig opførsel og fejløpfattelser, vil vi blot fortsætte med disse mønstre når vi bliver voksne. At være en forælder er et nyttigt klasseværelse, fordi det giver os en vidunderlig mulighed for at tilgive *vores egne* forældre. Det følgende er en henvisning til noget Jesus tidligere har sagt til Helen:

Den eneste vej ud af dette særlige aspekt af ørkenen er stadig at forlade den.

Det Jesus havde sagt tidligere var: "Det man gør med en ørken er, at man *forlader* den". (Hist.bag EKIM) Når man opdager at egoets tankesystem er en ørken, forlader man den. Man analyserer den ikke, er ikke omsorgsfuld og eftergivende for den, eller angriber den. Man siger ganske enkelt: "Jeg ønsker ikke det her mere", og det er væk.

Måden den forlades på er igennem at befri alle involverede, ved absolut at nægte enhver form for respekt for fejltagelse.

Måden vi forlader ørkenen af skyld og had på, er at befri alle fra vores tidligere og nuværende projektioner, og nægte at respektere fejltagelse. Dette er en forløber for det Jesus fortæller os i Kurset: Måden at finde sandheden på er" at fornægte fornægtelsen af sandheden" (T-12.II.1:5); at sige "ja" til ham er at sige "ikke nej" (T-21.VII.12:4). Vi ser på den fejltagelse

det er, at gøre andres fejløpfattelser af os til grundlag for vores eget selvbillede, og siger: "Dette er ikke sandt, og jeg vælger at holde op med at spille projektions-spillet". Hvis vi lader Jesus lære os hvem vi er, vil vi stille hans sandhed side om side med forældrenes og verdens, og forstå at den ene er forstandig og den anden sindssyg. Nu vælger vi forstandigheden - det forstandige selv-billede af Guds Søn.

Hverken lærer eller elev spærres inde af undervisning, med mindre han udnytter den som et angreb.

Bill følte sig spærret inde af undervisning, og klarede dette ved ikke at undervise, hvorved han magisk håbede på at kunne undgå undervisningsfængslet, som hans ego truende fortalte ham ville frarøve ham hans "uskyldens ansigt". Men angrebsfængslet forblev i hans sind, og fortsatte med at diktere alt hvad han gjorde.

Hvis han gør det, vil han blive spærret inde hvad enten han faktisk underviser, lærer noget, eller overhovedet nægter at engagere sig i processen.

En lærers (eller en forælders) rolle vil, opfattet korrekt, lede både ham selv og andre ud af ørkenen.

At være forælder betyder at lede både dig selv og dit barn ud af adskillelsens ørken, ved ikke at give barnet magt over dig, og ved ikke at tro at du har magt over barnet. En af de værste ting forældre kan gøre er, at give deres børn magt til at påvirke dem. Det sker når som helst de bliver urolige, ophidsede eller taber tålmodigheden med deres børn. Vi taler ikke om at sætte grænser eller om at disciplinere, men om en straffende indstilling. Hvis man ser omhyggeligt efter når man er vred, vil man se et snedigt grin et eller andet sted i sit barn, der klukker af fornøjelse og siger: "Ha! Jeg gjorde det igen! Endnu en gang fristede jeg Gud, og vandt". Børn er mestre til det. De får os ud i sandkassen, og så får vi sand i øjnene, smider sand i øjnene på dem og bliver selv snavsede. Deres egoer elsker det, fordi det der genspilles er den perverse og sindssyge tanke: Jeg fik Gud til at lege i min sandkasse. Tænk på Biblen, hvor Gud leger i syndens sandkasse, hvilket er grunden til at verden er blevet så tiltrukket af

den bibelske gud og jesus, der så anerkender at adskillelsens, syndens og skyldens verden er virkelig.

Det bedste vi som forældre kan gøre er ikke at lege i sandkassen. Som sagt betyder det ikke, at vi ikke sætter grænser, ikke er bestemte eller ikke anvender disciplin når det er nødvendigt. Men hver eneste gang vi mister vores fred vinder barnet, hvad der betyder at barnet taber, ligesom Sønforholdet. Dertil kommer, at i vores egne vildledte øjne har gud også tabt. Dette vigtige og vanskelige klasseværelse lærer os, at når som helst nogen får os ud af balance - børn eller voksne - taber *alle*.

Som sagt før, er det egoet synes er så vidunderligt ved den bibelske gud at han bliver vred. Se *vores egen* magt når det sker! I Biblen har *vi* magten, ikke Gud. Se hvad vi får gud til at gøre, som den tredje kaoslov beskriver (T-23.II.6). Det er derfor vi hader den virkelige Gud, og foragter den virkelige Jesus. De kommer overhovedet ikke ned i sandkassen - faktisk ser Gud den ikke en gang - og det kan vi ikke tilgive Dem, som det kommer til udtryk i følgende linie, som ellers ingen mening ville give:

"Tilgiv din Fader at det ikke var Hans Vilje at du skulle korsfæstes." (T-24.II.8:13).

Det vi behøver at tilgive Gud for er, at Han ikke leger i vores sandkasse af synd, skyld og død, og derfor ikke korsfæstede nogen. Jesus mener det samme i Kurset når han siger, at han har brug for at vi tilgiver ham (T-19.IV-B.6:4). Det er ikke de "bitre afguder" vi gjorde ham til, der har brug for tilgivelse (B-5.5:7), men den virkelig kærlige Jesus, der erkender vores illusioner som illusioner. Han ved de er drømme, og at hans virkelighed er udenfor dem. Derfor fokuserer han ikke på hvad der sker i drømmen: Hvem kastede sand først, hvem lider og hvem dør. Han beskæftiger sig kun med at vi opfører os som børn, og han vil gerne lære os at rejse os, gå fra sandkassen og blive som ham. Det er hans budskab til Bill og os alle sammen.

Dette er altså nøglen til at blive en kærlig og retsindet forælder. Vi giver ikke børn magt over os, og vi tilgiver os selv når vi gør det. Det er ikke hensigten med disse ord at få nogen til at føle sig skyldige, men at få os til at lære, at når vi bliver tossede på vores børn ønsker vi at huske, at det ikke har mere med dem at gøre, end Bills ophidselse havde at gøre med at hans

far raserede hans kontor. Som vi så, ønskede han at hans far skulle ødelægge kontoret. Når jeg bliver vred på grund af noget mit barn gør ved mig betyder det, at jeg ønsker det skal ske, ellers mister jeg ikke min fred. Jeg ønsker at ansvaret/skylden for at jeg ikke har fred skal lægges på det barn, dette barnebarn eller hvem som helst. Det er derfor vi bliver ophidsede eller utålmodige, og derfor vi føler os ansvarlige/skyldige. Oveni købet elsker børn at få os til at føle os ansvarlige for, hvor forfærdelige de er, og på den måde danne en duet af skyld og beskyldninger - både forældre og børn kravler rundt i sandkassen, og kaster skyldens sand i øjnene på hinanden. Alle er meget dygtige til det.

For nu at gentage denne vigtige pointe, er en af verdens vigtigste illusioner at forældre er ansvarlige for børn, fordi den ser helt bort fra at børn kommer her med fuldt udviklede egoer. Det er arrogant, ukærligt og uvenligt af os at tro vi har magt over vores børn. Vi har helt bestemt magt over deres kroppe, men ikke over deres sind, og det er disse beslutningsværktøjer der alene bestemmer om de får succes i deres liv eller ikke.

Hvis vi føler os ansvarlige for vores børn, gør vi lige præcist det Jesus advarer os imod at gøre i Kurset: Vi reducerer sindets magt. Hvis vi føler vi er ansvarlige for vores børns neuroser eller psykoser, for deres problemer og/eller manglende evner til at være det vi ønsker de skal være, eller for at de vælger den forkerte ægtefælle eller karriere, fortæller vi dem kun at de er svage og magtesløse ved at være det vi har gjort dem til - og vi har gjort det meget dårligt. Så har vores børn intet håb. Håbet ligger kun i at de bliver mindet om at de har magten til at vælge.

Vores arbejde som forældre er derfor at huske, (her er et vanskeligt oversætteligt ordspil - vi skal huske "that we are mind-full, not mind-less") at tænke os om og ikke er tankeløse, og igennem vores eget eksempel minde vores børn om at det samme gælder for dem. ("mindless" og "mindful" refererer til Kursets ide om, at egoet ønsker vi skal tro vi ikke har et sind, eller ER sind, fordi Gud er Sind, og vores virkelige Kristusidentitet er Sind. Kærlighed er Sindets grundsubstans). Når vi føler os ansvarlige, forstærker vi børnenes tankeløshed eller sindsløshed. Men når vi ikke reagerer på deres anklager, minder vi dem om at de er "mind-full" - at de har et sind, er sind. Hvis de er fiaskoer som voksne, er det et resultat af *deres egen* beslutning. Vi tværer ikke deres næse rundt i den kendsgerning, for det ville være at lege i skyldens sandkasse, men demonstrerer på en venlig og blid måde hvad det betyder at

stå op i egoets sandkasse. Og vi anerkender deres rædsel for at stå sammen med os, og deres egos plan om at blive i sandkassen og trække os ned for at forene os i skyldspillet. Siden vi som sagt ikke er ansvarlige for børnene, kun for os selv, fortæller Jesus Bill, at hans forældre ikke gjorde ham bange for at undervise det hold i afvigerpsykologi. Hans frygt stammer fra hans eget valg. Essensen i budskabet er således, at Bills sind er almægtigt, og at han ikke længere behøver at give sine forældre, eller sine studerende, den magt der retteligt er hans egen.

Værdien af denne rolle kan næppe undervurderes, om ikke andet så fordi jeg selv med glæde viede Mit eget liv til den. Jeg har gentagne gange bedt Mine studerende om at følge Mig.

Værdien af rollen som den der leder sig selv og andre ud af ørkenen, kan næppe undervurderes. Ørkenen er egoets tankesystem, og vi kan ikke føre andre ud af ørkenen med mindre vi fører os selv ud, hvad vi ikke kan med mindre vi har nogen til at hjælpe os. Det er Jesu rolle. Han siger til alle sine yngre søskende, at de skal gå op af sandkassen og gå med ham. Men som Det Nye Testamente og den to tusinde år gamle kristne tradition viser, bragte verden i stedet for ham ned til dens niveau. F.eks. rejste kristendommen hele sin teologiske bygning på den doktrin, at gud sendte sin søn ind i verden som en krop. I sit eget Kursus siger Jesus derimod: "Kom herhen hvor jeg er - i det helbredte sind. Stå op og forlad skyldens sandkasse sammen med mig".

Dette betyder, at for at være effektive lærere, må de nødvendigvis fortolke undervisning på samme måde som jeg gør. Jeg har gjort mig enhver anstrengelse for at undervise dig fuldstændigt uden frygt. Hvis du ikke hører efter, vil du være ude af stand til at undgå den meget indlysende fejltagelse at opfatte undervisning som en trussel.

Et af de vigtigste mål Jesus har er at ophæve vores behov for ham som lærer, som jeg tidligere har nævnt. Når vi rejser os op, og stiller os ved siden af ham, har vi ikke længere brug for ham. Faktisk er der så ikke længere et *ham* og et *os* - kun een Søn. Den korrekte rolle for forældre, lærere eller hvem som helst der sidder inde med autoritet, er at fjerne autoriteten,

selvom om man forbliver i den specielle form. Vi lærer med andre ord at benytte formen så den svinder bort og bliver til indholdets stråleglans - kærlighedens eenhed der forener os alle.

Det er næppe nødvendigt at sige, at undervisning er en proces, der har til formål at frembringe lærdom. Det ultimative formål med al lærdom er at udslette frygt. Det er nødvendigt for at viden kan vise sig. Lærerens rolle er ikke Guds rolle. Denne forveksling foretages alt for ofte, af forældre, af lærere, af terapeuter og af kirkens folk. Det er en virkelig misforståelse af både Gud og af Hans mirakler.

Jeg husker engang da jeg var dreng - jeg har været 7 eller 8 år - at jeg havde opført mig forkert, og min mor skældte mig ud, og hun til sidst meget klart sagde at mødre aldrig tager fejl. Selvom jeg respekterede min mor, kan jeg huske at jeg tænkte, at sådan kan det ikke være - der var noget galt. Det der var galt var naturligvis, at min mor forvekslede sig selv med Gud. Tilfældet gjorde åbenbart et stærkt indtryk på mig, for jeg kan huske præcist hvor jeg stod da det skete. Jeg husker også at jeg var klog nok til at holde min mund.

Det er nødvendigt at vi lærer, at forskellen på lærer og elev er falsk eller kunstig. Jesus siger, at alt for ofte tror forældre, lærere, terapeuter og præster at *de selv* er autoriteten, på trods af at de altså i drømmen faktisk har en autoritativ rolle. I det lille hæfte *Psykoterapi* understreger Jesus, at terapeuten er Helligånden (P-2.III.1; P-3.II.3), hvis mål er at sætte os i stand til at udslette forskellen på terapeut og patient, lærer og elev, forældre og barn - ikke i form men i indhold. Ved at udslette denne kunstige skelnen udsletter Helligånden ydermere en af hjørnesteenene i egotankesystemet om adskillelse.

Enhver lærer, for hvem undervisning er frygtbetonet kan ikke selv lære fordi han er paralyseret. Han kan heller ikke virkeligt undervise.

Vores første lærdom kommer igennem interaktionen med vores forældre. Hvis det forhold har forstærket den frygt der er i os i forvejen, vil al følgende indlæring være præget af frygt og adskillelse. Men vi er nødt til at lære, at som en autoritet kan vi forblive i den rolle, men

uden at blive autoritære. Når vi bruger Jesus som rollemodel, kommer vi til at se forskellen på at være autoritativ og autoritær; eller med andre ord undgår at forveksle os selv med Gud.

Bill havde fuldstændigt ret i at påstå at dette kursus er en forudsætning for hans. Men han sagde i virkeligheden meget mere end det. Formålet med dette Kursus er at forberede dig til viden. Det er det eneste virkelige formål med et hvilket som helst legitimt kursus. Alt hvad der kræves af dig som lærer er at følge Mig.

Derfor havde Bill ret i at påstå at *Et Kursus i Mirakler* ville hjælpe ham med at undervise sit hold, med Jesus som sin vejleder. Hvis Jesus er afspejlingen af Guds Eenhed i illusionen, er formålet med at følge ham at blive ligesom ham - at vi lærer andre at de er som os. I den sammenhæng citerer jeg ofte Helens digt "A Jesus Prayer" ("En Jesus Bøn") - vores bøn til Jesus (og os selv) om at vi bliver som han, symbolet på Kristus, der er vores Selv:

I take your gift in Holy hands, for You
 have blessed them with your own.
 Come, brothers, see
 How like to Christ I am, and I to you
 Whom He has blessed and holds as one with me.

En oversættelse:

Jeg tager din gave i hellige hænder, for du
 har velsignet den med dine.
 Kom, brødre, se
 Hvor jeg er lig Kristus, og dig
 Som Han har velsignet og holder som eet med mig.

(The Gifts of God p.82)

"Hvor jeg er lig Kristus, og dig" - vi er een. Det lærer vi ved at vælge Jesus som lærer, og lærer at blive den han er. Og når vi bliver ham, underviser vi som ham. For nu at gentage

dette vigtige punkt - formålet med en hvilken som helst situation hvor vi har autoritet, er at udslette den situation i sin *indstilling* eller *holdning*. Selvom vi muligvis er klogere og har informationer der skal kommunikerer til andre, er vi alligevel nødt til at have respekt for alle mennesker som Guds børn - alle dem vi underviser, opdrager eller vejleder. Som sagt er udfordringen at fastholde adskillelsens *form*, men undervise i eenhedens *indhold*. Dette indhold af respekt betyder at man ikke angriber, dømmes eller fordømmer sine brødre, eller sætter dem op på piedestaler.

Når som helst en eller anden beslutter at han kun kan fungere i nogle roller men ikke i andre, kan han ikke undgå at forsøge at lave et kompromis, der ikke vil virke. Hvis Bill lider under den misforståelse, at han forholder sig til frygtproblemet ved at fungere som administrator og lærer for yngre lægekolleger, men ikke som lærer for studerende, vildleder han blot sig selv. Han skylder sig selv større respekt.

Jesus refererer til Bills påstand om, at han kunne nogle ting, men ikke andre, som er en bekræftelse på den første kaoslov om, at der findes et hierarki af illusioner (T-23.II.2:1-3). Jesus antyder bestemt ikke, at vi er i stand til at gøre absolut alting. Men han taler om vores *investering* i at være i stand til kun at gøre visse ting, og ikke andre. Bill sagde han havde evner som administrator (han var leder af afdelingen) og lærer for yngre lægestuderende (mere supervisor end faktisk underviser), men han påstod hårdnakket at han ikke kunne undervise førsteårsstuderende. Jesus siger altså til ham: "Det er ikke sådan at du ikke kan gøre det, men at du ikke ønsker at gøre det, hvilket får dig til at tro du kan slippe godt fra mord, helt bogstaveligt. Du peger med en anklagende finger på dine forældre og siger: "På grund af jer kan jeg ikke stå foran en klasse og undervise. Mine mangler er en fordømmende anklage af jer". Det er betydningen af en linie lige i slutningen af tekstbogen: "Og i din lidelse, uanset af hvilken art den måtte være, ser du dit eget skjulte begær efter at dræbe." (T-31.V.15:10). På den måde skjulte Bills angst hans ønske om at slå sine forældre ihjel, som straf for deres syndige fejltagelser af ham.

Der er intet så tragisk som forsøget på at vildlede sit selv, fordi det indebærer at du opfatter dig selv som så uværdig, at vildledning passer dig bedre end sandhed.

Vildledningen er at vi er handicappede, defekte og utilstrækkelige fiaskoer. Denne selvopfattelse er mere værdifuld for os end at være den fuldkomne Søn af Gud, for som kroppe må vi nødvendigvis være syndere, og ikke de Sønner Gud skabte lig Sig Selv. Og hvis vi ikke er i stand til at fungere som normale mennesker gør, kan vi bestemt ikke være dem der tilintetgjorde Himlen. Når man tænker på at vi er nogle stakkels uheldige skabninger, hvordan skulle vi så kunne det? I den forstand foretrækker vi selvbedrag frem for sandheden om hvem vi er.

Enten kan man fungere i alle de roller man med rette har påtaget sig at spille, eller også kan man ikke fungere effektivt i nogen af dem. Dette er en alt eller intet beslutning.

Som før sagt er der selvfølgelig roller det ikke er rigtigt for os at påtage os. Alle er ikke nødt til at være kernefysikere eller lærere f.eks. Jesus refererer til den rolle vi "med rette har påtaget os at spille" - forældre eller lærer f.eks. - en rolle *vi selv* har valgt før vi kom, og så nu hvor vi er her insisterer på vi ikke kan udfylde. Som sagt er det ikke fordi vi ikke kan gøre det, men fordi vi vælger ikke at gøre det.

Den beslutning er ikke afhængig af din fejlagtige opfattelse af niveauforskelle. Enten kan du, eller du kan ikke. Det betyder ikke at du kan gøre alting, men det betyder faktisk, at du er enten fuldstændigt mirakelsindet, eller slet ikke. Dette valg er ikke åbent for noget kompromis overhovedet.

Jesus taler kun om indholdet: Enten er vi et barn af Gud eller af egoet. Der kan intet kompromis være i det, for det er *den ene eller den anden*. Som et barn af Gud er hvad som helst muligt fordi kærlighed flyder igennem os uden hindringer - som er de skjulte dagsordener der driver os til fiaskoer, og at beskyldte andre for dem.

Når Bill siger at han ikke kan undervise, begår han den samme fejltagelse som vi har talt om tidligere, hvor han opførte sig som om universelle love gjaldt for alle andre end ham.

Det afspejler det vi alle tror. Vi tænker for os selv: "Måske er det Jesus siger i det her Kursus sandt - de universelle love for kærlighed, lykke og fred - men de gælder ikke for *mig*, for *jeg* vil aldrig kunne nå det mål han sætter op. Måske vidste han, at Helens og Bills egoer ville blive helbredt, men mit vil aldrig kunne blive ophævet". Når som helst vi føler der er noget vi ikke kan, inklusive at tage dette kursus, går vi i egoets arrogante fælde, der er at vide bedre end Jesus.

Dette er ikke blot arrogant, men lodret usandt. Universelle love må nødvendigvis gælde for ham, med mindre han ikke eksisterer. Vi gider ikke diskutere det.

Enten deler alle Guds børn Hans Kærlighed, eller også gør ingen af dem. Universelle love må nødvendigvis gælde for os alle. Ellers er de ikke universelle. Princippet om *den ene eller den anden* er en kendsgerning der er udenfor diskussion.

Dette afslutter vores gennemgang af Jesu kommunikation til Bill, og vi vender os nu mod forældrenes rolle, og fokuserer først på emner der handler om børneopdragelse.

2. FORÆLDRE OPDRAGER BØRN

Det følgende kapitel er opdelt i tre afsnit: To der indeholder spørgsmål og svar, bygget op omkring spørgsmål fra tilhørerne, og disse to afsnit kommer først og sidst, og ind imellem er der et afsnit - "*Sikkerhedens Ark*" - baseret på en passage fra D.H.Lawrence' roman *The Rainbow (Regnbuen)*.

Første Samtale

At sætte grænser igennem disciplin

Spm: Jeg har et problem med min 7 - årige datter, der ikke gør rent på sit værelse. Er det forkert at sætte grænser og sige til hende, at hvis hun ikke gør det vil det få konsekvenser. Med andre ord er det der er vigtigt den indstilling jeg har. Og så længe jeg er forenet med Jesus, og handler i kærlighed, og ikke afspiller bånd i mit hoved med min mor, er det okay.

Sv: Ja det er den rigtige ide.

Spm: Jeg kan fortælle hende, at hun vil få en dollar mindre i lomme penge, eller et eller andet.

Sv: Gør hvad som helst der virker, og hvad du og din mand her det godt med - men gør det med kærlighed. Det er nøglen. Jeg siger ikke at du ikke skal insistere på at dit barn rydder op på sit værelse, men at du ikke giver indtryk af at du vil straffe. Tænk på små børn i skolen, hvor der er to regnelærere, den ene er venlig og den anden er hadefuld. Den ene retter dem venligt, hvorimod den anden underviser børnene ved at proppe frygt for Gud ind i dem, og ydmyger dem hvis de giver forkerte svar. Årtiers studier har vist, at indlæring er mere effektiv i det lange løb, hvis der anvendes positiv frem for negativ forstærkning. Den sidste vækker kun frygt. Det er sandt, at der selv under negative omstændigheder finder indlæring sted, men det er ikke den form for indlæring vi ønsker for vores børn, fordi de lærer, at man ikke kan have tillid til autoriteter, og at de skal frygtes. Det fremkalder fantasier om, at en dag vil jeg blive autoriteten, og så kan jeg selv gøre det samme som blev gjort imod mig.

Som sagt er det ikke *det vi gør* ved vores børn, men *hvordan* vi gør det. Hvis vores fred undermineres fordi deres værelse er snavset og rodet, ved vi at der er noget galt i *os selv*. Vores typiske reaktion er at gøre gengæld, hvad der ikke tjener nogen. Alle forældre kender vanskelighederne ved at opdrage børn, det er derfor denne bog hedder *Forældre og Børn: Det vanskeligste Klasseværelse*. Det ser endda ud som om det er værre i dag end da vi voksede op, fordi samfundets kontrolmekanismer ikke længere findes. Hvortil kommer, at respekten for autoriteterne næsten er forsvundet. Men lektionerne er de samme, uanset generationer og kultur.

Spm: På arbejdspladsen kan man kontrollere adfærden med frygt langt lettere. I min virksomhed er jeg nødt til at få mine underordnede til at gøre det de skal, for at få systemet til at fungere. At indgyde frygt er hurtigere, tager kortere tid og er en langt mere effektiv adfærdsregulator. Hvorfor ikke også praktisere det med børn? Hvis man indgyder dem frygt bliver værelset ryddet op hurtigere og med færre vanskeligheder. Men du siger vi er nødt til at kunne ofre formen, og ikke give efter for fristelsen til at anvende frygt, selvom det synes mere effektivt.

Sv: Absolut korrekt, fordi langtidsvirkningerne er katastrofale. Korttidsvirkningen er det du siger, for at motivere mennesker ved at gøre dem bange kan bestemt have hurtige og effektive resultater. En typisk historie fra IBM fortæller, at en nyligt ansat spørger sin chef en dag, om han er nødt til følge normen for påklædning, der er skjorte og slips hver dag. Chefen svarer: "Kun hvis du vil arbejde her". På den måde vil frygt få arbejdet gjort, og få værelset rent. Men man planter revolutionens frø. Det der hjælper til at man kan "ofre" korttids gevinsterne er, at man kan forstå forskellen på form og indhold. Korttidsgevinster er altid form: Jeg vil få arbejdet gjort, værelset vil blive rent, rapporten vil være færdig til tiden.

Modsat hvis man er bevidst om, at det man virkelig ønsker ens børn skal lære, og man ønsker at få indpodet i sine ansatte, er indhold af kærlighed, så vil man være villig til at ofre formen. Måske vil arbejdet ikke være så perfekt, værelset ikke så pletfrit, rapporten lidt for sent. Måske vil hvert projekt ikke blive så omhyggeligt udført som du ville ønske. Men dine børn og dine ansatte vil lære hvad det er at være kærlige, hvilket betyder at dine børn og de mennesker dine ansatte kommer i kontakt med, vil lære kærlighed. Det er muligt der ikke vil være øjeblikkeligt synlige virkninger, men alle vil vokse, og langtidsvirkningerne vil være føleligt positive. Du kan få dette til at ske - som forældre, supervisor eller lærer - hvis du er mere bevidst om indhold end om form. *Et Kursus i Mirakler* handler om at skifte fra det specielle forholds *form af skyld* til det hellige forholds *indhold af kærlighed*.

Bestemt Kærlighed

Spm: Jeg har et spørgsmål om *bestemt kærlighed*. Hvordan ved man f.eks. hvornår det er okay at tage et barn op når det græder hele natten?

Sv: Bestemt kærlighed er kærlighed der disciplinerer og sætter grænser. Virkelig kærlighed er formløs og abstrakt. Prøv lige nu at tænke på det som vand der strømmer afsted i en flod. Sommetider går flodbredden i een retning, sommetider i en anden, sommetider er der sten og trærodder der rager op. Men vandet bliver ved med at flyde, uanset retningen eller hindringerne. Det samme gælder i forhold, og især til børn. Kærlighed udtrykkes sommetider i een form, sommetider i en anden. En form er bestemt kærlighed, hvor man er bestemt med at sætte grænser og med at gennemføre konsekvenser af overtrædelser. Fejltagelsen kommer ind i og med at man ophøjer en eller anden særlig form til et princip i stedet for at være åben i sig selv for indholdet, og lade kærligheden komme til udtryk på den mest hensigtsmæssige eller nyttige måde - at følge dens "flow" så at sige. Det er som om der er en indre dirigent med en dirigentstok, og man ganske enkelt følger musikken, der kan være *forte* (højt) eller *piano* (blidt) *adagio* (langsomt) eller *allegro* (hurtigt). Man har ikke brug for en bog til at fortælle sig hvad man skal gøre, som er problemet med alle ideer eller begreber. Der er ikke noget forkert ved begreber, med mindre de bliver til hellige skrifter. Folk skriver bøger om hvordan man skal gøre ting, uden at forstå at deres metoder muligvis virker for dem selv, men måske ikke for andre. Det der virker for alle er dog at opgive sit ego. Hvordan det så manifesterer sig, kan ikke opstilles i et sæt af systematiske regler.

Det er grunden til at der bogstaveligt talt ingen regler er i dette kursus, og til at der ikke kan findes et korrekt svar på dit spørgsmål. Faktisk er den eneste regel Jesus giver i arbejdsbogen, ikke at tage mere end een lektion om dagen. Der er ingen regler fordi kursusplanen er meget individuel (H-29.2:6) - vi er alle forskellige. Så ideen om bestemt kærlighed er kun eet aspekt af kærligheden. Forældre sværger sommetider på, at de aldrig vil hæve stemmen. Men en gang imellem er det mest kærlige at hæve stemmen overfor sine børn. Par siger ind imellem at de aldrig vil gå vrede i seng, eller uden at kysse hinanden og sige at alt er godt. Jeg siger ikke at man ikke skal gøre dette, men måske er det mest kærlige for et bestemt par at gå vrede i seng, og så vågne op om morgenen og vide at alt er okay. Med andre ord vil et sæt regler

virke for en person, for et par eller en familie, men ikke for en anden. At presse en bestemt holdning ned over alle virker ikke. Den eneste sande måde at gøre noget på er med tilgivelse, hvad der betyder at man arbejder på sig selv - ikke på andre.

Betinget kærlighed

Spm: Det budskab jeg modtog af min far da jeg voksede op var, at han ikke ville elske mig med mindre jeg gjorde det godt i skolen. Det har jeg holdt fast ved, og har givet det videre til mine tre børn. Jeg kan fornemme, at den ene reagerer med: "Godt, så vil jeg i hvert fald ikke få gode karakterer". Og det gør hun ikke. Jeg kan nu indse, at jeg sender hende et budskab om betinget kærlighed. Den ene af dem skal om seks uger op til afgangseksamen, og vil sikkert ikke klare den. Den mellemste kompenserer for alt det ved at komme hjem med bare 13-taller. Så hvad gør jeg herfra?

Sv: Du gør ikke noget med det. Bare bliv ved med at være bevidst om det du lige har fundet ud af. Anerkend den smerte det førte til da du var barn, selvom du ikke nødvendigvis oplevede det sådan dengang. Forstå - for nu at bruge et berømt bibelsk citat - at fædrenes synder går i arv til tredje og fjerde led - hvordan det din far gjorde ved dig, det gør du nu ved dine egne børn. Se hvordan det ikke gør dig lykkelig, og hvordan det ikke vil gøre dine børn lykkelige. Og forstå til sidst også, at hele dit liv har været bygget på den ide, ikke så meget på det karaktererne symboliserer som på betinget kærlighed. Det vil hjælpe dig til at indse hvor uvenligt alt dette er.

Jo mere du kan lade dig selv føle smerten, jo lettere vil det være for dig at slippe den. Men du skal ikke arbejde på at slippe det. Simpelt hen vær bevidst om hvad du har gjort situationen til. Forstå dens rødder, og at det er en vigtig lektion for dig og din familie. Som det siges i *Psykoterapi* (det lille ledsagehæfte til Kurset) har du her en mulighed for at erkende, at dette er en klagesang du har sunget til dig selv; en klagesang der er fundamentet for dit egos liv, og som du har fuldendt i dine børn. "At høre den (klagesangen), er det første skridt i retning af at komme sig. At sætte spørgsmålstejn ved den, må nødvendigvis være det næste han vælger." (P-2.VI.1:7-8). Dine øjne er endelig ved at åbne sig. Du skal ikke gøre andet. Du

har hørt den smertelige klagesang, og sætter nu spørgsmålstegn ved den igennem erkendelsen af, at du ikke ønsker at leve på den måde længere. Du behøver ikke gøre andet. Endelig - gør ikke andet.

Spm: Før jeg tog afsted for at komme her til, havde jeg meget store forventninger. Jeg satte mit barn ned og lod hende vide, at det kan godt være at *hun* ikke ønsker at få den eksamen, men at det gør *jeg*. Det er her jeg bliver forvirret. Som forælder er jeg stadig nødt til at sætte grænser og lave regler. Jeg har hadet alt det, fordi jeg aldrig føler at jeg gør det. På vejen herhen besluttede jeg at fjerne det og det fra min datter, men når jeg hører på dig tale om at være forældre, kan jeg ikke lade være med at tænke på hvor meget jeg har ødelagt.

Sv: Njamen hør nu lige en gang - at du har ødelagt det, kan få dig til at forstå hvad det er du *i virkeligheden* har ødelagt. Det er vidunderligt! Det er næppe ødelagt - du får den højst mulige eksamen. Selvom din far er død, så kald ham op og sig til ham: "Ved du hvad far, jeg har lige fået 13." Hvis du ikke havde lavet det rod ville situationen ikke være kommet op i din bevidsthed... Du har nået det punkt hvor du nu kan sige til dig selv, at det her - det er det du har gjort, og hvor frygteligt det er. Det vil motivere dig til at holde op.

Spm: Nu synes jeg at det var dumt af mig at sætte alle de ting på plads. Jeg har altid været forvirret. Jeg har det dårligt med at jeg aldrig har været en ordentlig mor for det barn. Nu er hun sytten.

Sv: Hvorfor ikke give hende en undskyldning? Fortæl hende at du har forstået at du har begået en fejl, og at det er okay hvis hun ikke klarer sig så godt i skolen. Uanset de ord du bruger, er det budskab du ønsker at give hende, at du tog fejl: "Det værste i verden er at gøre kærlighed betinget, og jeg vil bare gerne have at du ved, at uanset hvordan du klarer dig, vil jeg altid elske dig." Og *mene* det. Det er det eneste du behøver at gøre. Forstå at der kunne ingen helbredelse være, hvis ikke du havde haft et liv hvor du havde ødelagt noget. Det er den positive følelse af at blive "genfødt" - Du bliver "genfødt" i den forstand at du ser på et helt liv i skyld, og siger at du ikke længere ønsker det. Og husk nu at fortælle din far at du har fået 13.

Spm: Min situation er anderledes. Min far sagde det var okay *ikke* at få gode karakterer. Min bror og min søster var begge to akademisk begavede, men jeg har lavet et manuskript hvor jeg ikke kunne være sådan, så selvom han sagde det var i orden, arbejdede jeg alligevel på det selv. Så lige meget hvordan man skærer den - som med Bills manuskript - er vi fiaskoer.

Sv: Virkelig sandt, egoet vil altid vinde, så længe vi ønsker det skal vinde, selv når dette ønske er ubevidst. Problemet er aldrig den *form* problemet antager, men *indholdet*, som er ønsket om at have problemet fra begyndelsen.

Spm: Vi har alle disse her manuskripter, der sikrer at vi på den ene eller den anden måde spolerer tingene og bliver skyldige. Vi lærer at leve sammen med andre mennesker der gør det samme. Vi lever i en meget forvirret verden. Kunne du ikke sige lidt om det, at der ikke er noget der nogensinde vil fungere, og at vi er nødt til at synes det er i orden?

Sv: Jeg kan ikke sige det bedre end du lige har gjort. Det er sandt - intet fungerer her, og derfor er alting forvirrende. Samfundets løgn er, at vi vil få det til at fungere - vores familier, vores forhold, vores kroppe og vores arbejde. Vi vil få verden til at fungere. Vi vil gøre en ende på fattigdom, sygdom, sult og krig. Men historien viser at verden aldrig vil komme til at fungere.

Når man forstår verden ud fra perspektivet i *Et Kursus i Mirakler*, er det klart hvorfor verden og menneskers liv ikke kan fungere. De er arrangeret på den måde. Vi ønsker ikke de skal fungere. "Billedet af Korsfæstelsen" (T-27.I) beskriver hvordan vi villigt korsfæster os selv, så nogen andre vil blive holdt ansvarlige for vores smerter og lidelser. Det er det vi gør med hinanden. Vi ønsker at være fiaskoer, og det fungerer faktisk. Men den retsindede måde at se på denne sindssyge på er, at se den som en gave. Det der virkelig fungerer er, ikke at ændre formen, men indholdet. Vi har kun lidt magt til at ændre på det der er omkring os - vores egen eller nogen andres kroppe, for ikke at tale om verdens tilstand - men vi har faktisk magt til at forandre vores sind, og det er Kursets mål at lære os det. Det er det Kurset mener når det siger: "Derfor, søg ikke at forandre verden, men vælg at forandre den måde du tænker om verden på." (T-21.in.1.:7)

Jesus lærer os, at i denne ufuldkomne verden, kan vi alligevel gøre en fuldkommen ting: Tilgive (T-25.VI.5). At acceptere denne lykkelige kendsgerning fjerner en enorm byrde fra vores sind. Vi er ikke nødt til at have perfekte børn eller familier, eller perfekt fungerende

kroppe. Vi kan lære at tilgive alt hvad der ikke er perfekt - i os selv og i andre - og vi kan lære at gøre dette perfekt. Så ender vi med en indstilling, hvor vi i vores sind siger, at vi ikke behøver at ændre nogen eller noget, men ganske enkelt accepterer det der er, fordi form er uden betydning. Vi er altså nødt til at forandre *vores eget* indhold, ikke nogen andens. Når vi gør det, har alle andres indhold allerede forandret sig, fordi Guds Søns sind er eet. Vi kan acceptere, at andre måske nægter at acceptere vores egen forandring, men vi har fred, fordi vi selv har gjort vores del. Når vi har ophævet egoet er skylden væk, og kun kærligheden bliver tilbage, og udtrykker sig selv på de måder der nu er til mest gavn og omsorg for andre. Hvad andre mennesker gør med den kærlighed er deres problem, ikke vores, og det er en stor befrielse at være fri for den byrde det er at prøve på at forandre verden, fordi vi har skiftet tænkemåde om verden (T-21.in.1:7).

Ikke Accepterende Kærlighed

Spm: Jeg går lige tilbage til den der analogi om vandet, hvor du sagde at vand bare flyder. Kunne du ikke sige noget om den skyld der kommer af at erkende, at vi ikke accepterer kærlighed?

Sv: *Et Kursus i Mirakler* hjælper os til at erkende, at uanset hvad der foregår i vores liv, er det udelukkende baseret på hvad vi vælger og beslutter. Vi er altså ikke ansvarlige for verden, men for hvordan vi ser på den. Det vi er ansvarlige for som studerende af det her Kursus er, at komme i kontakt med hvordan vi aktivt vælger imod kærligheden. At se på det uden skyld er en vanskelig lektion. Vi kan faktisk med sikkerhed sige, at den *eneste* lektion er, at se på hvordan vi kategorisk, systematisk og frivilligt vælger imod kærligheden - og altid fortæller Jesus at vi ikke ønsker ham, og informerer Gud om, at Hans Kærlighed ikke er tilstrækkeligt. Dette gør vi igen og igen, på mange spidsfindige måder og på mange ikke helt så spidsfindige, og Jesus hjælper os til at erkende, at vi vælger skyldens klagesang som en måde at holde kærligheden væk på. Den ultimative lektion vi har som studerende er, at lære at være venlige og milde og tålmodige, efterhånden som vi bliver mere og mere bevidste om hvordan vi ikke ønsker kærligheden, eller Ham der lærer os om den.

I Introduktionen til *Et Kursus i Mirakler* står der: "Det er et obligatorisk Kursus" (T-in.1:2). Lige i starten fortalte Helen Jesus, at hun ikke troede at Bill ønskede dette kursus, og at hun ikke var sikker på at hun selv ønskede det heller. At sige til Jesus: "Jeg ønsker ikke dit Kursus, og jeg ønsker ikke dig"; at sige til Gud: "Jeg ønsker ikke din Kærlighed" og at sige det uden skyld, er meget, meget helbredende. Da vi oprindeligt så på vores valg om at være adskilte fra Gud, og følte os skyldige over det, er korrektionen at se på valget om at være adskilte i de meget konkrete former det har taget i vores liv, og *ikke* føle os skyldige over det. Det betyder ikke at man giver sig hen i adskillelsen, åndeliggør den, undskylder den eller bortrationaliserer den, men det betyder faktisk at man ser på den og dens konsekvenser - på alle de lidelser den har ført til for os selv og andre - og indser, at selvom valget af at være adskilte gør os sindssyge, gør det os ikke til skyldige syndere. Vi har taget fejl, men vi er ikke syndige og uværdige:

Søn af Gud, du har ikke syndet, men du har taget meget fejl. (T-10.V.6:1).

Som sagt: At se de utallige måder vi har skubbet kærligheden væk på og så ikke dømme os selv for det, er en yderst vigtig ting at lære.

Det vil hjælpe een til at blive ikke blot venligere og mildere overfor sig selv, men overfor alle mennesker, også selvom deres egoangreb er ondsindede og personlige. Man vil være venlig og mild fordi man forstår kilden til angrebene. Vi er allesammen, som individuelle personer, rædselsslagne for kærlighed. Det var derfor vi løb hjemmefra og ind i verden, og fangede os selv i kroppen. Den værste tanke af alle er den - som vi har set - at selvom vi på en eller anden måde befrier os selv, og når Himlens græsgange, vil Gud sige at vi ikke har gjort nok - og at Himlens dør vil blive lukket for evigt. Alle mennesker går rundt med rædslen for og håbløsheden over, at de aldrig vil vende hjem, uden at huske at det er deres eget valg at være en udstødt.

Derfor er vi nødt til at se på de fragmentariske skygger af den oprindelige tanke, der manifesterer sig i vores forhold til forældre, børn, ægtefæller, venner, arbejdsgivere, underordnede, offentlige skikkelser etc., og så ydmygt erkende, at vi har gjort det igen: Vi ser egoet og ikke Kristus i den person. Vi føler ikke andres smerte, men ser kun på de

ukærlige ting de gør, har gjort eller vil gøre. Vi er nødt til at lære at se dette i os selv, og anerkende at det er os selv der er bange for kærlighed. Vi behøver blot at se på egoet uden at dømme det, og ikke gøre andet. Så vil de rigtige ord og handlinger komme, som er helbredelsens væsen. Som det siges i Psykoterapi: "Det er i det øjeblik terapeuten glemmer at dømme patienten, at helbredelsen sker." (P-3.II.6:1). Vi gør således ingenting, andet end at glemme at dømme os selv, vores børn, vores forældre. Som vi har set er der intet i dette Kursus der fortæller os hvad vi skal sige eller gøre. Helen spurgte Jesus om hvad hun skulle sige til en bestemt person, og han svarede at spørgsmålet var galt stillet:

"Bed hellere om: "Hjælp mig med at se denne broder igennem sandhedens øjne, og ikke gennem fordømmelse", og Guds og alle Hans engles hjælp vil svare." (Historien bag -EKIM p. 381, eng udg)

Jesus bad Helen om, at hun skulle lade ham hjælpe hende med at se den person igennem *hans* øjne i stedet for fordømmelsens øjne, så ville hun vide præcist hvad hun skulle sige - som er det han mener med at Guds engle kommer hende til hjælp. Det har ingen betydning *hvad* vi siger, men *hvem* vi siger det sammen med. Hvis vi dømmes, taler vi sammen med egoet. Hvis vi er holdt op med at dømme, taler vi uvægerligt sammen med Jesus eller Helligånden. Så enkelt er det.

Så altså - moderen ser ganske enkelt på hvad hun har gjort med datteren, og på hvad hendes far har gjort imod hende, og så siger hun: "Det var en fejl. Det var ikke kærlighed, men speciel kærlighed. Men den er for smertefuld, og jeg ønsker den ikke længere". Det er alt hvad hun behøver at gøre, og fra hendes sinds fredfyldte centrum vil så komme den kærlige handlingmæssige reaktion. Hun fikser ikke situationen, for hvis hun forsøger på det vil hun sige at problemet ligger på formlanet. Det betyder naturligvis ikke, at hun aldrig vil sige eller gøre ting. Det betyder at kilden til det hun siger eller gør, vil være et egofrit kærligt sind. Hun fokuserer kun på at være i det kærlige "rum", fordi hun allerede er det.

Fordømmelse, skyld og had holder os væk fra en sådan bevidsthed, og derfor beder vi om hjælp til at ophæve disse hindringer. Det der så bliver tilbage er kærlighed, hvis milde vande så vil flyde igennem hele Sønforholdets sind. Hvis Sønnens flodseng går til højre eller til

venstre, vil vores ord tilpasse sig dette. Hvis der er forhindringer på vejen, vil vores kærligheds vande fortsætte med at flyde og opløse forhindringerne på sin vej. Vi behøver ikke at bekymre os om de konkrete måder, kun om at få vores ego af vejen. Det øver vi os på sammen med vores børn, vores nærmeste og i alle de specielle forhold. Men forældre børn udgør det vigtigste klasseværelse, fordi disse forhold er så fulde af skyld.

I et kursus med overskriften: "Form versus Indhold: Sex og Penge" pointerede jeg, at fordi sex og penge er så kropsfixerede, kan de ikke undgå at blive så skyldbelastede. Det er derfor de er så nyttige klasseværelser - ikke fordi de i sig selv er forskellige fra alt muligt andet. Forældre/børn forholdene er formodentlig de mest skyldbelastede forhold af alle, og det er deri deres værdi ligger. Men vores hjemmearbejdsopgave, er ikke at gøre andet end at se uden fordømmelse på det egoet har gjort forholdet til. Når vi indser, at vores lidelser stammer fra egoets måde at se på, vil vi automatisk opgive det. Det der befries til så at indtage dets plads er vision, der kun ser indhold. Således har vi ikke behov for at vores børn skal tage eksamener, eller at tage dem med ære, men for at de kan få oplevelsen af kærlighed, som de har brug for vores påmindelse for at få, så de kan fuldføre Jesu klasse i tilgivelse. Men vi kan ikke minde dem om kærlighed med mindre vi selv først husker den. Fundamentet er altid vores eget behov for at tilgive os selv - at se på egoet og ikke dømme det. Helens digt "He asks but this" ("Han beder kun om dette") er et kærligt udtryk for det vi bliver bedt om:

My tiny empire is no fitting gift
 For Gods most holy Son. His Father gives
 Him infinite dominion and estate
 Unlimited, extending outward to
 Embrace the Universe. My world contracts
 To nothingness, where thoughtless images
 Dance wearily an instant and are gone.
 What can I offer Him Who came to save
 Me from the world I made, except Himself?
 For there remains within me still one gift
 That yet is worthy to be given Him.

Let me forgive myself. For that is all
 He asks and needs. And He will take this gift, and bring it to His Father from Himself.

(The Gifts of God p 37)

(En oversættelse:

Mit lille rige er ingen passende gave
 Til Guds mest hellige Søn. Hans Fader giver
 Ham uendeligt magt og storhed,
 Ubegrænset, rækker den ud
 Og favner universet. Min verden trækker sig sammen
 Til intethed, hvor tankeløse billeder
 Danser trætte et øjeblik, før de er borte.
 Hvad kan jeg tilbyde Ham, Der kom for at frelse
 Mig fra den verden jeg lavede, undtagen Ham selv?
 For der er stadig en enkelt gave tilbage i mig
 Der endnu er værdig til at blive givet Ham.
 Lad mig tilgive mig selv. For det er alt
 Hvad Han beder om og har brug for.
 Og Han vil tage denne gave
 Og bringe den til Sin Fader fra Sig selv.)

Piercing

Spm: Jeg kunne godt tænke mig at forstå kropspiercing set ud fra et psykologisk perspektiv.

Sv: Jeg er bange for at piercing - at anbringe ringe på mærkelige steder - ikke er mit felt, men jeg vil sige noget om det alligevel. Mennesker gør virkelig mærkelige ting med deres kroppe, men det har de altid gjort. Faktisk er kroppene i sig selv mærkelige. For vores generation forekommer ringe i navlen, i næsen og i tungen besynderligt. Men jeg er sikker på, at da mennesker begyndte at bære øreringe blev det også opfattet som besynderligt. Smag og behag skifter både for individuelle personligheder og for samfund. Men ville ganske givet kunne

udvikle teorier om lemlæstelse af kroppen og om kropsbilleder, men ærligt talt - hvad som helst vi gør med vores krop er en lemlæstelse, fordi vi forsøger at gøre en krop tiltrækkende eller at straffe den - to sider af samme sag - hvor kroppen i sig selv er et udtryk for straf.

Et Kursus i Mirakler siger, at det eneste vi burde spørge om med hensyn til alting er: "Hvad er formålet med det?" (T-4.V.6:7-11). Hvilken mening er der i at sætte en ring i navlen eller i sin tunge? Måske gruppepres, en måde at gøre sig selv speciel eller tiltrækkende på, måske er det masochisme? Hvem ved? Men hvorfor er det noget andet end at en mand barberer sig hver morgen, eller at en kvinde tager makeup på? Hvorfor er det noget andet end at tænke, at jeg skal møde denne betydningsfulde person i dag, og derfor må jeg tage noget ordentligt tøj på, eller tage en speciel parfume eller barberlotion på, eller et særligt slips eller en særlig bluse for at vise det billede jeg ønsker? *Der er intet hierarki af illusioner*. Piercing og tatovering er blot noget andet folk gør med deres kroppe.

Husk igen, at selve det at komme ind i en krop er besynderligt, og derfor er alle kropsaktiviteter simpelthen udtryk for den mærkelige ting vi gjorde, da vi valgte egoet. Udfordringen består i ikke at gøre en form anderledes end en anden, men at stille spørgsmålet: "Hvad er formålet?" Piercere må nødvendigvis tro de vil få noget ud af at få sat ringe på "mærkelige" steder på deres krop, ellers ville de ikke gøre det, men vi troede allesammen vi ville få noget ud af at komme ind i en krop. Ellers ville vi ikke have gjort det. Det er altid nyttigt at huske den første kaoslov - der er et hierarki af illusioner. Ringe på mærkelige steder er i sit indhold ikke anderledes end hvad som helst andet folk finder på at gøre - alt tjener et enten retsindet eller et u-retsindet formål.

Spm: Min nevø ringede til mig og fortalte mig, at hans datter havde fået lavet seks piercinger i sit øre, og han er intens modstander af det. Han kunne bare ikke lide den måde det så ud på. Hun er kun seksten. Han bad mig om et råd, og så sagde jeg: "Siden det nu er dig der skal betale for det, og du er imod det, så sig nej", men ud fra det du siger tror jeg, at jeg gav ham et forkert råd.

Sv: Der er ikke rigtige eller forkerte råd. Det *rigtige* svar til ham er, at han skulle se på sine følelser. Jeg er naturligvis usikker på hvor bevidst din nevø er om sig selv, men problemet

her er hans *indstilling* eller *holdning* til piercing. Som sagt behøver det der forekommer os fra en ældre generation særdeles ubehageligt, slet ikke gøre samme indtryk på en yngre generation. Det betyder ikke at du er nødt til at give dit samtykke til det, men det betyder faktisk at du kan forstå, at blot fordi dine værdier er *dine* værdier, betyder det ikke, at de er rigtige for en anden. Når man vælger ikke-fordømmelsens indhold, vil den mest kærlige reaktion i formen uundgåeligt følge af det.

Børn der får for meget eller for lidt ansvar

Spm: Hvad er det der foregår når børn, og voksne, føler sig ansvarlige for deres forældre, og for at de er lykkelige? Det blev krævet af mig at jeg påtog mig en rolle der var ældre end min alder, da min mor betroede sig til mig da jeg var meget ung.

Sv: Da jeg før talte om vigtigheden af, at forældre ikke påtager sig ansvaret for deres børn, tænkte jeg ikke på det normale ansvar forældre har for børn der vokser op. Jeg tænkte her på et dybere plan, hvor forældre ikke er ansvarlige for børnenes *valg*. Men det går også den anden vej. Set fra verdens synspunkt er der formodentlig ikke noget mere tilintetgørende for et barn, end at opleve at det må være sine forældres forældre. Det er det der sker når forældre begynder at behandle deres børn som ligestillede, og fortælle dem om deres problemer (Det er selvfølgelig anderledes hvis barnet er blevet voksen, og er mere ligestillet). En analogi her er, at da min kone Gloria gik i terapi for mange år siden, begyndte hendes terapeut højest upassende at fortælle hende om sine drømme om hende. Da jeg var lærer på universitetet, arbejdede jeg en sommer på et forskningsprojekt, hvor vi bl.a. skulle interviewe familier i deres hjem. I et af hjemmene kaldte faderen sin seksårige gamle søn for "Dad" (far). Det chokerende var ikke så meget hans anvendelse af selve ordet, men at ordet afspejlede hans måde at opføre sig på. Det drejede sig om et lille barn, men faderen behandlede ham som en ligestillet, og sommetider endda mere end det. Det er potentielt ødelæggende for børn, fordi de ikke vil få oplevelsen af at deres forældre er i stand til at tage sig af dem. Da børn ved de ikke er i stand til at klare sig selv, er deres grundlæggende angst, at det er der så ingen der vil eller kan.

På en måde er denne type oplevelse ganske typisk, og den optræder når der forekommer fysiske, følelsesmæssige eller seksuelle overgreb, hvor barnet behandles som et objekt for behovstilfredsstillelse. Så er forældrene blevet afhængige af barnet, enten for at få seksuel tilfredsstillelse, eller/og for at opnå den sadistiske tilfredsstillelse der ligger i at udnytte en der er underlegen. Så får barnet ikke lov til at opleve sig selv som barn. Dette er et manuskript vi alle har skrevet, hvori en afgørende del er at være sårbar, hjælpeløs og afhængig af forældrene i de tidlige år. Overgrebene gør i en vis forstand vold på manuskriptet, og arrangerer en meget vanskelig indlæringsituation for barnet, og også for forældrene. Vanskelighederne er mange og komplicerede, og der er næsten intet et barn kan gøre ved situationen. Hvis den voldelige forælder erkender problemet, eller hvis situationen bliver ekstrem så myndighederne griber ind, er der i det mindste en chance for at gøre noget ved den voksne. Men et lille barn har ingen virkelig udvej, bortset fra på en eller anden måde at overleve barndommen, og forhåbentlig komme til at se situationen på en anden måde senere i livet.

Siden alle har et ego, inklusive forældre, vil det være sjældent at forældre på et eller andet plan *ikke* gør sådan noget ved et barn. Sommetider er det åbenlyst destruktivt, til andre tider mindre åbenlyst. Det kan også tage en anden form, hvor forældrene altid ydmyger børnene, og ikke lader dem have nogen fornemmelse af ansvar. Jeg kan huske en hændelse fra den gang jeg gik på universitetet, og var hjemme på ferie. Min far havde sendt nogle skjorter til vask, og det kostede ca. 20 cent stykket at få dem vasket og strøget. Jeg skulle hente et eller andet, og spurgte min far om der var noget jeg skulle tage med til ham. Han sagde at hans skjorter var færdige, og tog sin pung frem for at give mig en dollar. Jeg sagde til ham, at det skulle jeg nok ordne, og tænkte at da jeg nu var 20 år gammel var det mindste jeg kunne gøre at betale en dollar for min fars skjorter. Men det ville han ikke høre tale om. Han blev faktisk noget indigneret ved tanken om at jeg skulle betale.

Sådan noget er ikke ualmindeligt i familier, og fejltagelsen begås på begge måder: Man kan give børnene en falsk fornemmelse af modenhed og af at være voksne igennem at forlange upassende ting af dem fysisk, følelsesmæssigt eller seksuelt. Eller man kan behandle dem fuldstændigt som om de er små børn, så de ingen fornemmelse får for at blive voksne. Uanset

forholder børn sig til disse fænomener som de kan bedst, og vil forhåbentlig som voksne komme til at se disse tidlige oplevelser som muligheder for at lære tilgivelse.

Det er klart traumatisk at vokse op i et ukærligt hjem. Men husk: Det er traumatisk at være i denne verden. Selv de såkaldt bedste forældre (I TO ORD :-))))))))) gør forfærdelige ting ved deres børn, fordi de tror at der blev gjort forfærdelige ting ved dem selv, fordi vi allesammen tror vi har gjort noget forfærdeligt helt fra begyndelsen. På den måde er vi allesammen i den samme egobåd sammen, og derfor er det en fejltagelse at sammenligne forældre eller familier, fordi dette antyder et hierarki. Den eneste familie der er helt egofri er Gud og Hans Søn. Alle andre er af egoet. Da der ikke findes et hierarki af illusioner (eller af familier), findes forskelle kun på formens illusoriske niveau.

Lidelsers og overgrebs virkninger på Børn

Spm: Jeg blev udnyttet da jeg var to år af min bedstefar. Erindringerne vender tilbage igen og igen, og i mit sind fortæller jeg min bedstefar at han skal holde op, hvad jeg ikke gjorde da jeg var to. Jeg tror disse overgreb har givet mig det selv jeg har, men nu kan jeg se at noget "højere" kan give mig et selv.

Sv: Det kan være nyttigt at bringe smertefulde oplevelser op til overfladen, fordi det giver en mulighed for at lære at se på de oplevelser uden frygt, og erkende at selvom overgrebene fandt sted da du var en lille pige eller en lille dreng, er du ikke det barn længere. Men det der ofte sker i stedet er, at vi holder fast ved erindringerne om overgrebene som en måde at retfærdiggøre det vi gør i vores nuværende liv. Som voksen tror jeg f.eks. at jeg er nødt til at passe på når jeg er sammen med mænd eller kvinder, i lyset af hvad der skete da jeg var barn! Virkningen af den indstilling er, at den holder fortiden i live i mig. Dette betyder ikke på nogen måde, at vi skal fornægte fortiden, men derimod at vi skal lære at fornægte, at fortiden har nogen virkning på os lige nu. Der er stor forskel på de to holdninger.

Så længe man - på den ene side - fortrænger en slem oplevelse, siger man at fortiden stadig er levende, og at den er så frygtelig at man ikke vil have med den at gøre. Det er ikke til nogen hjælp. Det der hjælper er at anerkende hvad der skete, men så spørge sig selv hvad det

har at gøre med een *lige nu*. Fejltagelsen er påstanden om, at det faktisk har noget at gøre med dig nu. Og grunden til at det er så fristende at konkludere det - det er faktisk mere et tvangspræget behov at tænke sådan - er, at når der sker forfærdelige ting med os som børn, opbygger vi et selv som et forsvar imod overgrebene og offergørelsen - og det er en yderst forståelig dynamik. Men så glemmer vi, at overgrebene ikke længere finder sted, men at vi stadig har det selv vi har bygget op, som nu definerer os: Dette er den jeg er, og jeg er sådan på grund af det der skete da jeg var lille. Jeg har brug for at holde fast ved overgrebene - fortidige, nuværende eller forventede - fordi de retfærdiggør den rustning jeg har bygget rundt omkring mig selv, og som nu er min identitet. Jeg er ikke et barn af Gud, jeg er et barn af en forælder, en bedstefar eller en slægting der forgreb sig på mig, eller endda af et gen, der har gjort mig defekt og uegnet.

På den måde definerer vi os selv på basis af fortiden, og vi fortsætter med at have brug for fortiden fordi den retfærdiggør den måde vi er på i dag. Vi tror vi er nødt til at være sådan, fordi vi ikke ville vide hvem vi er uden dette forsvarssystem, som er vores defekte måde at forholde os til verden på. Så længe vi bærer rundt på disse fortidige overgreb, er vi ikke på krogen. Vi kan altid påstå: "Nogen gjorde mig til det her". Altså - ingen gjorde dig til noget. *Du* gjorde dig selv til det. Og det er ikke bare det, at dit eget sind gjorde dig til det du var, da du var 2 år; du gjorde dig selv til det du var da du var 22, 42, 62 og 82. Som sagt klammer vi os til fortiden som en undskyldning for ikke at forandre os: Selvfølgelig er jeg som jeg er i dag fordi..... Det er bare ikke sandt. Du er som du er i dag, fordi din beslutningstager i sindet vælger at være sådan *i dag*.

Spm: Det kunne se ud som om alvorlige overgreb er mindre pinefulde rent psykologisk, end de skjulte, manipulerende former for overgreb?

Sv: Absolut. Om noget, er de åbenlyse overgreb faktisk lettere at håndtere end de skjulte, fordi de åbenlyse, så smertefulde de også er, i det mindste er der. Prøv at huske vores tidligere snak om den skizofrene mor. Et fremherskende træk ved det syndrom er den såkaldte *double bind*, hvor en forælder siger til barnet: "Jeg elsker dig", men hvor handlingerne siger det modsatte. På den måde modtager barnet modsatrettede eller selvmodsigende signaler. Det er faktisk meget værre for barnet end åbenlyse overgreb - ikke at disse er en skovtur, men de er i det mindste tydelige. Når en forælder giver et verbalt budskab om kærlighed og omsorg,

men barnets oplevelse er fuldstændigt anderledes, bliver barnet forvirret og ved ikke hvordan det skal reagere. Dette er ekstremt vanskeligt, for at sige det mildt.

Nøglen er at erkende, at når man først er i en krop, er man allerede sindssyg. På trods af hvad psykologer kan finde på at fortælle jer, findes der ikke et hierarki af sindssyge. Da jeg arbejdede på hospitaler for sindslidende hørte jeg konstant en vittighed om, at den eneste forskel på patienter og ansatte er, at den sidste gruppe har nøgler. Det var ikke venligt ment, men der er et element af sandhed i det. *Alle* her er sindssyge. Som katten fortæller Alice (i Eventyrland): "Vi er allesammen gale her. Jeg er gal. Du er gal". Da Alice protesterer svarer katten: "Du må være gal, ellers ville du slet ikke være kommet". Det er det Jesus fortæller os hele tiden. Princippet om at kærlighed ikke sammenligner er vigtigt (T-24.II.1:1; AdI.195.4:2), fordi egoet altid sammenligner: Min familie er sygere eller sundere end din f.eks. Egoet er ligeglad hvilken side du er på, bare der er en side, for det bevarer egoets sindssyge, dualistiske verden.

Alle familier er sindssyge, fordi de gør forsøg på at udskifte den eneste virkelige, forstandige Familie. Sindssygen er at vi har valgt dette vanvid, og stadig gør det. Det er vores manuskript, og derfor er vores familier vores nødvendige klasseværelser. At sige at vi ikke ønsker at lære af dem, eller at beklage os over vores ulykkelige skæbne, og over hvor forfærdelig gud er fordi han lader dette ske, rammer fuldstændigt ved siden af. Gud har ikke gjort dette ved os. Det har *vi selv*. På samme måde har vores forældre ikke gjort det ved os, for de er det klasseværelse hvor vi kan lære den lektion der vil befri os, hvis vi vælger det. Eller, hvis ikke, kan vi lære egoets lektion om at vi er de uskyldige ofre, og at det der skete for os sandelig er forfærdeligt, ligesom vores voksne kaotiske liv.

Det var det Bill gjorde, som Jesus påpegede i sit budskab til ham. I og med påstanden om at hans liv som barn var forfærdeligt, troede Bill at han ikke kunne undervise en klasse som voksen. Vi synger alle med på det sørgelige refræn: "Se hvad der skete med mig! Se hvad der skete med mig! Se hvad der skete med mig". Som med en grammofonplade der er blevet ridset bliver vi hængende i den samme rille, og refrænet har ydermere en underforstået sammenligning imellem offer og krænker. Men sandheden er, at det ikke er sket med os. Det er vores manuskript, som vi selv har valgt med det særlige formål for øje at undgå ansvaret for det liv vi har. Nogle historier forekommer værre end andre, men indholdet er det samme.

Når vi bliver retsindede, kan vi være mere objektive og se, at vore liv afspejler den samme offerdans, som alle deltager i, uden undtagelse.

En af Jesu pointer til Bill var, at hans problem intet havde at gøre med den tilsyneladende ulighed i hans familie, i.e. at hans forældre var ældre og mere magtfulde end han selv. Men i mange tilfælde har børnene magten, for de kan være eksperter i at spille forældrene ud imod hinanden, så forældrene bliver brikker i børnenes sandkassespil om skyld. Hvis forholdet imellem forældrene ikke er godt, som det meget ofte ikke er, er det tydeligt at børnene har magten. De opdager øjeblikkeligt problemet, og udnytter det til deres egen fordel, og spiller mor ud mod far, eller omvendt, og manipulerer dem til at få det de ønsker sig. Alligevel er der en del af deres sind der beder om, at de - børnene - ikke skal være de voksne i familien. Det næste afsnit handler om denne destruktive situation og dens lykkelige løsning.

Sikkerhedens Ark

Vi har talt om betydningen af ikke at gøre børn til voksne før tiden, i den forstand at de ikke skal gøres til venner og overtage byrder og krav der ikke passer til dem. Jeg vil gerne sige noget mere om det, og som baggrund benytte et afsnit fra en roman af D.H.Lawrence: *The Rainbow* (Regnbuen) som jeg også brugte som udgangspunkt for min artikel "Tilgivelsens Ark", der kom i septembernummeret af *Lighthouse* ("*Fyrtårnet*", FACIM's tidsskrift der udkommer 6 - 8 gange om året). Som vi vil komme til at se passer den perfekt ind i vores samtale her om forældres og børns roller. Efter min mening er Regnbuen den bedste bog Lawrence har skrevet. Han var en engelske forfatter der levede i begyndelsen af det tyvende århundrede, og denne roman blev skrevet da han var sidst i tyverne, en utrolig ung alder for en så moden bog. Han havde en mystisk, intuitiv fornemmelse for forholdet imellem mænd og kvinder, og imellem forældre og børn. Da *Regnbuen* er en af de smukkeste skrevne romaner fra det tyvende århundrede, er det forbavsende at den blev forbudt i England som pornografisk. Desværre kom Lawrence sig aldrig over kritikkers dom. Dens fortsættelse *Forelskede Kvinder* når ikke dens kunstneriske niveau, ligesom intet af det han senere skrev.

Romanen er en historie om tre generationer i England. Den første er forholdet imellem Tom og Lydia. Lydia var europæer og fra øvre-middel- om ikke fra overklassen. Hun giftede sig med Tom, der var landmand. Som følge af den store kulturelle forskel på dem, var deres tidlige år anspændte og vanskelige. Men de arbejdede sig igennem det, og nåede et kærligt sted dybt i sig selv og i hinanden, og forholdet ændrede sig til det bedre. Lydia fik en datter hvis navn var Anna, og hun bliver så anden generation. Annas datter er Ursula, hvis historie udgør det meste af romanen, foruden den ovenfor nævnte *Forelskede kvinder*. Det følgende er hvad Lawrence skriver i slutningen af et af de første kapitler, efter at Tom og Lydia har helbredt deres forhold.

Annas sjæl fik fred imellem dem. Hun så fra den ene til den anden, og hun så at de nu var glade for hinanden, og at hun var sikker. Hun legede tillidsfuldt imellem ildens og skyens søjler, og havde sikkerheden på sin højre hånd og sikkerheden på sin venstre. Det blev ikke længere forventet af hende, at hun med sin barnlige styrke skulle holde broens nedbrudte sokkel oppe. Hendes far og mor mødtes nu under hele himlens hvælv, og hun, barnet, var fri til at lege under det, imellem dem.

Billedet af broen udviklede sig i øvrigt senere til regnbuen, der er bogens titel. I den her citerede passage beskriver Lawrence den oase af omsorg barnet oplever, når forældrene elsker hinanden. Der er ingen konflikt eller overgreb imellem dem, og derfor er barnet fuldstændigt i sikkerhed. En af de vigtige linier i det her bragte citat udtrykker kernen i hvad der er galt i så mange familier: "*Det blev ikke længere forventet af hende, at hun med sin barnlige styrke skulle holde broens nedbrudte sokkel oppe*". Alt for ofte forventes det af børn, at de forbedrer eller genopretter deres forældres dårlige ægteskab. En af de værste ting der kan ske i en familie er, at forældrene beslutter at blive sammen for børnenes skyld (!). De foregiver der er en bue hvorunder børnene kan føle sig sikre, selvom alt hvad der er i hjemmet er spændinger, uærlighed og vrede. Sommetider fordækt, sommetider helt åbenlyst kræves det af børn, at de skal fikse forældrenes forhold. Så vil de ofte spille den ene forældre ud mod den anden, eller værre endnu, vil forældrene udnytte børnene som et våben imod hinanden.

Det er tragisk når forældre elsker deres børn mere end hinanden, for hvis man virkelig elsker sin partner, vil man også elske sine børn. Hvis man elsker sine børn men ikke partneren, vil man uvægerligt bruge dem som våben imod partneren, og ikke elske nogen. Så vil det mest omsorgsfulde forældrene kan gøre være, at arbejde på deres indbyrdes forhold, fordi uden et solidt og kærligt bånd, vil dobbeltkommunikation næsten med sikkerhed være tilfældet. Så vil barnet "*med sin barnlige styrke skulle holde broens nedbrudte sokkel oppe*", og på den måde vil dets egos tankesystem om overgreb og offer uvægerligt blive forstærket. Barnet vil så som voksen højst sandsynligt gøre præcist det samme som forældre, og ved alle mulige andre som det har ansvar for for den sags skyld, fordi det er det det har lært.

Som sagt er problemet uærligheden. Børn ved intuitivt at der er noget galt, og at foregive noget andet er ikke til nogen hjælp. Det er langt bedre at forældrene fortæller børnene at de ikke er gode venner, end at foregive at alt er godt, når de andre budskaber modsiger dette. Mennesker kan godt tåle virkeligheden når den præsenteres for dem. Man hører tit historier om mennesker med kræft, hvor deres læge ikke fortæller dem sandheden, eller helt undgår emnet. Budskabet kommer igennem på en eller anden måde, men når det ikke er tydeligt, er det vanskeligt at reagere rigtigt.

Lawrence var en mester til noveller, og han skrev en meget vidunderlige een, der hedder "*The Rocking Horse Winner*" ("Vinderen på Gyngehesten"). Den handler om en lille dreng der vokser op hos fattige forældre, der kun tænker på penge. Det er mange år siden jeg læste den, men jeg glemmer aldrig Lawrence' beskrivelse af hvordan væggene råbte "penge, penge, penge". Alt i huset drejede sig om penge. Drengen havde en sær evne til at forudsige vinderne af hestevæddeløb når han sad på sin gyngehest, og forældrene pålagde ham den enorme byrde at understøtte familiens økonomi, ved at få ham til at ride på sin gyngehest og forudsige vindere, som de så kunne spille på. Som årene går er han nødt til at ride den med stigende voldsomhed for at vedligeholde forældrenes vaner, og til sidst dør han i et feberagtigt delirium. Et uhyggeligt aspekt ved historien er beskrivelsen af drengens intuitive evne til at høre væggene "tale" om familieguden. Børn har ofte denne evne til at fornemme det virkelige budskab i en familie. Men hvis som sagt budskabet er fordækt og indirekte, kan resultaterne være katastrofale. Det skulle ikke være nødvendigt at sige, at dette ikke betyder, at man fortæller børn ting det ikke er passende for dem at vide. Det er løggen der ikke er til hjælp.

Da jeg var dreng og omkring 8 eller 9 år, kom min mors to brødre op at slås engang, hvor de var på besøg hos os. Jeg sov, men vågnede op og kom ud i gangen da jeg hørte spektaklet. Min mor fik mig hurtigt ind på mit værelse og i seng igen, og fortalte mig næste morgen, at jeg havde haft en slem drøm. Men jeg vidste slagsmålet havde fundet sted, og det var ikke til nogen hjælp at man nægtede hvad jeg vidste var sandt.

Jeg kan også huske, at da jeg var endnu yngre fik min far tuberkulose. Jeg fik det ikke at vide, men jeg vidste at der var noget galt. En aften - jeg vidste ikke hvor min far var, han var muligvis allerede på hospitalet - græd min mor inde i sit soveværelse, og jeg hørte at hun talte med en af sine brødre. Hun udtalte ordet *cancer*. Jeg vidste ikke hvad det var, men jeg kunne regne ud det var noget slemt af den måde hun talte på. På det tidspunkt vidste lægerne åbenbart ikke om min far havde T.B. eller kræft, men af de to var den første selvfølgelig at foretrække. Jeg bar derfor rundt på tanken om at der var noget helt forfærdeligt galt - jeg hørte al den hvisken, så min mor græde, og min far var der ikke ret meget - men jeg vidste ikke hvad det var der var galt. På trods af min mors forsøg på at holde det hemmeligt, fandt jeg helt tilfældigt ud af det. Jeg læste meget, og da min mor elskede Perry Mason mysterier, læste jeg bøgerne når hun var færdig med dem. Jeg læste en af dem i skolen, og her faldt jeg over ordet TB. Jeg vidste ikke hvad det var, men huskede at min mor havde hvisket det, og så spurgte jeg min lærer hvad det betød. Jeg gik hjem og konfronterede min mor med hvad jeg havde fundet ud af, og hun havde ikke andet valg end at fortælle mig sandheden. Jeg husker ikke hvordan jeg reagerede, men jeg har uden tvivl taget del i min mors frygt og bekymringer. Som sagt havde det været bedre om min mor havde sat sig ned sammen med mig og forklaret at min far var syg, og at lægen tog sig af ham og at han ville være væk i nogen tid, fremfor at foregive at der ikke var noget i vejen. Når man prøver på at beskytte nogen, kommer budskabet igennem på andre måder, og fremkalder endnu mere forstyrrede reaktioner.

For nu at gentage det, er det mest kærlige man kan gøre for sine børn, at elske sin partner. Eller - hvis det ikke er muligt - i det mindste at være åben omkring det. Det er selvfølgelig ikke nødvendigt at tale om de forfærdelige detaljer i forholdet, men bare det at anerkende overfor barnet, at der er noget galt er nyttigt. Noget der er særligt bevægende ved Lawrence' beskrivelse er, at Anna forandrede sig da hendes forældre forandrede sig, for da følte hun sig

sikker. Hvis vi taler klinisk og ikke metafysisk, kan man ofte forstå børnenes problemer, når man iagttager forholdet imellem forældrene. Meget ofte vil børnenes symptomer forsvinde når de voksnes symptomer forsvinder. Det betyder selvfølgelig ikke nødvendigvis, at de voksnes forhold vil forblive intakt - det kan det eller det kan det ikke - men at problemerne er løst. Det er ærligheden der er vigtigst, fordi uærlighed sender et dobbeltydigt budskab til børnene: "Alt er i orden, men det er det ikke". Mit første arbejde som psykolog var på en skole for forstyrrede børn. Det blev hurtigt klart for mig, at det næsten aldrig var børnene der var problemet, selvom nogle af dem var psykotiske. Patologien lå i familierne. Og derfor begyndte jeg at besøge familierne, og det blev en meget betydelig del af vores behandlingsprogram.

Og det fører os frem til en anden vigtig observation: Hvis det er sandt at det er umuligt at elske nogen, som man tror man har brug for at få noget af, er det urealistisk at tro, at børn virkeligt kan elske deres forældre. De kan kun elske når de ikke længere ser dem som forældre, men som broder og søster. Det var den pointe jeg understregede før, og vi vil komme tilbage til den igen senere. På den anden side er ønsket om at få vores børn til at elske os, en del af egoets specielheds-spil. Jeg ønsker at mine børn skal elske mig, fordi det betyder at jeg er en god forælder, hvilket igen betyder at jeg er et godt menneske. Den eneste grund til at jeg har brug for at de elsker mig er derfor, at jeg ikke tror jeg er en god forælder, og helt bestemt ikke tror jeg er et godt menneske. Det er altså sammen speciel kærlighed, fordi det kun fokuserer på os selv.

Noget der er i almindelighed er vanskeligt for forældre er, når deres velopdragne små engle når puberteten, og ændrer sig til halv voksne uhyrer. De bliver kværulerende, fornærmende og får problemer med at styre deres opførsel. Selvom det er vanskeligt, er løsningen at forældrene kontrollerer deres forventninger, og ikke tager oprørstrangen personligt, og derigennem bliver i stand til at reagere forsvarsløst på angreb. I samme grad de er i stand til at praktisere dette, vil deres børn få bedre chancer til at finde en vej igennem teenageårenes turbulente vande, og derved nå sikkert frem til ungdomsårene. Det er givet, at beslutningen om at nå dertil er børnenes egen, men forældrenes måde at reagere på kan være en positiv forstærker for det retsindede valg.

Oven i dette kan vi ikke elske andre, som vi opfatter som forskellige fra os selv, fordi vi som sagt vil opfatte det der er anderledes som om det er blevet taget fra os selv, for at supplere det der mangler i dem. Nu er det deres, men fordi det oprindeligt var vores eget, ønsker vi det tilbage. Det er en banal kliche, at *vi ikke kan elske nogen der har noget vi selv mangler*. Og derfor elsker børn ikke deres forældre, for de er afhængige af dem, og har brug for dem. Det er derfor mange forældre siger til deres mindre børn: "Fortæl mor at du elsker hende; og gå hen og kys far godnat, og fortæl ham at du elsker ham". Et barn ved ikke hvad kærlighed betyder. Det tror de voksne at det gør, men de forveksler det næsten altid med speciel kærlighed. Og derfor beder Jesus os om at tilgive ham, fordi vi som sagt ikke kan elske nogen vi opfatter som forskellig fra os selv. Vi er nødt til at tilgive ham for at være en anden end vi selv. For det er han ikke. Faktisk fortæller han os i begyndelsen af tekstbogen, at han er som os (T-1.II.3-4). Vores ældre broder har derfor brug for vores tilgivelse, ellers vil vi ikke elske ham, og hvis vi ikke elsker ham kan han ikke hjælpe os. Som kærlige forældre kan vi hjælpe vores børn med at udvikle sig til at blive voksne og ligestillede. Så kan de elske, fordi de så ikke vil komme fra adskillelse og mangel, men fra en vision om fælles interesser, hvor de forskelle der er åbenbare for øjet erkendes som overfladiske, og kun skjuler Guds Søns eenhed, der er nedenunder. At blive voksne som børn og som forældre er en af de konkrete måder vi lærer at ophæve egoet på: At bede Jesus om hjælpe til at se på det - summen og substansen i *Et Kursus i Mirakler*. "At se" er altid i nuet, og det betyder at lære at opgive fortiden og ikke projicere forventninger ud i fremtiden.

Anden Samtale

Når Forældre er Uenige

Spm: Min mand er kristen fundamentalist, og min syvårige datter går i en gruppe for børn i den kirke vi går i. For nylig kom hun hjem efter en gudstjeneste i børnegruppen og sagde: "Pastor Bill siger, at alle der ikke tror på Jesus kommer i helvede". Og så spurgte hun: "Er det sandt?" Jeg så den anden vej, og min mand svarede øjeblikkeligt "ja". Så sagde hun:

"Mor?". Jeg er næsten sikker på at jeg enten sagde "nej" eller bare forlod rummet. Jeg ved jeg ikke løj og sagde "ja", for det tror jeg ikke på. Hvordan skal jeg klare det her? Jeg er sikker på det vil blive ved.

Sv: Det vil ikke være til nogen hjælp at lyve, og sige at hvis man ikke tror på Jesus vil man komme i helvede. Men det vil heller ikke være til nogen hjælp at modsige din mand, for det vil sætte barnet imellem jer - det ville heller ikke være godt for jeres indbyrdes forhold. Derfor er det mest kærlige du kan gøre for din datter at sige noget *der betyder*: "Der er nogle ting mor og far ikke er enige om. Det betyder ikke, at mor og far ikke elsker hinanden. Og det betyder ikke, at vi ikke elsker dig. Det betyder ganske simpelt, at der er nogle ting vi er uenige om". Det ville også være nyttigt at give nogle andre eksempler, som f.eks.: "Mor kan lide lyserødt, og far kan lide blå", eller "mor kan lide chokoladeis, og far foretrækker vaniljeis". Og brug andre eksempler der er lige så almindelige og ikke så vigtige som frelse. Det vil vise hende pointen om at to mennesker kan holde af hinanden og elske hinanden, selvom de ikke nødvendigvis er enige om alting. Det er meget bedre end at du som mor lyver og siger: "Ja, far har ret", når din datter - om ikke nu, så meget snart - vil opdage, at mor ikke tror på alt hvad hendes far tror på. Og det ville være lige så slemt for dig til stadighed at skulle være på kant med din mand, især når din datter hører på det. Det er een ting at være uenige i soveværelset, men noget helt andet at være uenige åbenlyst.

I sidste instans gør teologi ingen forskel. Jesus tager sig ikke af om man tror på ham eller ej. Gud tager sig ikke af det. Hvorfor skulle vi så tage os af det? Det bør aldrig blive til et stridspunkt imellem mennesker. For nu at gentage det, ville en ærlig tilgang være at sige - og det her er en vigtig lektion at lære for os allesammen - at man ikke behøver at være enig. At være uenig med andre betyder ikke at man hader dem. Det betyder kun at man har en anden mening. På den måde kan du være fuldstændigt ærlig overfor dig selv, overfor din datter og overfor din mand, der allerede ved at du ikke er enig med ham. Det værste der kunne ske ville være, at barnet tror at hun kan komme imellem sin mor og far. I øvrigt ville det samme princip være en hjælp for din datter, hvis hun skulle beslutte sig til at være uenig med præsten. Den ægteskabelige sikkerheds bue ville kunne lære barnet den værdifulde lektion, at fred og lykke ikke betyder: *Den ene eller den anden*. Kærlighed kan være tilstede selvom der findes

intellektuelle forskelle. Når det er lært, vil det være meget vanskeligt for barnet at spille mor og far ud imod hinanden. Som før sagt er det kærligste man kan gøre for sine børn, at få dem til at opleve sikkerheden ved at vokse op under denne bue - kærligheden imellem forældrene. Selvom der kun er een forælder - det kan skyldes død, skilsmisse eller alt muligt andet - er problemet det samme. Man kan godt have en bue med kun een person, fordi det her ikke drejer sig om *formen* to mennesker, men om *indholdet*, der er kærlighed. Som ene-forælder er det bedste man kan gøre for sit barn at elske dets forælder, hvilket betyder at man er venlig overfor sig selv, igennem at ophæve de egoforstyrrelser der vil være en hindring for et kærligt forhold til barnet, og til alle andre.

At lære Børn Et Kursus i Mirakler
Religiøs Træning

Dette emne fører frem til to spørgsmål der ofte stilles: Hvordan lærer jeg mine børn om *Et Kursus i Mirakler*, og er jeg nødt til at give mit barn en traditionel religiøs baggrund? Som med alt andet, og som en følge af det vi lige har snakket om, findes der ikke noget rigtigt eller forkert svar på formlanet. Det er alene forældrenes indhold der har betydning. Med andre ord er det sådan, som med eksemplet om den fundamentalistiske far, at Kurset virkeligt læres til børn igennem at demonstrere dets konfliktfri kærlighed - livet under tilgivelsens bue. Det forstærker børnenes evne til at vælge kærlighedens og fredens retsindede tanke-system - *sammen, eller slet ikke* - i modsætning til egoets princip om *den ene eller den anden*. Svaret er det samme på spørgsmålet om religiøs træning for børnene. Uanset den form der vælges, eller om der slet ikke vælges nogen - er det indholdet af kærlighed og accept - imellem forældrene, imellem forældre og børn - der er det virkeligt betydningsfulde for en hvilken som helst religion eller åndelig træning. Fokus på formen, eller opførelsen, er blot et forsvar imod indholdet, og uanset hvilken form der vælges vil den ikke fungere.

At Forberede Børn til En Værdiløs Verden

Spm: Hvordan hjælper Kurset os med at forberede børn til en verden der ingen værdi har? Og hvorfor skulle jeg bruge tusindvis af kroner på en universitetsuddannelse, der lærer mit barn de forkerte ting?

Sv: *Et Kursus i Mirakler* fortæller os ikke hvordan vi skal forberede vores børn. Det fortæller os faktisk ikke hvad vi skal gøre ved nogen situation overhovedet. Hvordan man skal være en bedre ægtefælle, en bedre forælder eller en bedre noget som helst. Men det det fortæller os om er, hvordan vi kan være et bedre sind - igennem at tilgive os selv. Det betyder som sagt tidligere, at den måde man bliver en bedre forælder på, og virkeligt til hjælp for sine børn i opdragelsen af dem, er ved at være så ego-fri som muligt. Der findes ingen rigtig eller forkert måde at opdrage børn på, ligesom der ikke findes et rigtigt eller forkert svar på dit spørgsmål om finansiering af dit barns uddannelse. Alt her er forkert, fordi verden blev lavet som et angreb på Gud, og den er det modsatte af Himlen. Det betyder naturligvis ikke, at vi ikke skal lære vores børn hvordan de skal tage sig af sig selv: Personlig hygiejne, påklædning, moral, ordentlig opførsel, hjælp til deres uddannelse etc. Men der findes ingen *specifik* rigtig eller forkert måde at nå disse mål på. Husk at Jesus fortæller os at: "kursusplanen er yderst individualiseret" (H-29.2:6), og det gælder også hvordan vi opdrager vores børn.

Som jeg har nævnt før, er at undervise i Kurset at demonstrere det. Hvis vi således ønsker at lære vores børn hvordan man lever i en illusorisk verden, der er grusom, ondsindet og uretfærdig, må vi nødvendigvis ønske, så godt vi kan, at vise et menneske der har valgt at leve fredeligt i en grusom, ondsindet og uretfærdig verden. Som forældre lever vi vores liv som enkeltpersoner og i par så forsvarsløst og så egofrit som muligt. Så vil den måde kærligheden vejleder vores børn på komme igennem os, og vi vil vide præcist hvad vi skal gøre eller sige. Det har ikke noget med forældre-færdigheder som sådan at gøre, men kun med sindets tilgivelse af sig selv.

Men noget der vil komplicere dette er, at vores børns egoer vil modsætte sig denne kærlighed, samtidigt med at en anden del af deres splittede sind råber på den. Børn ved virkeligt hvordan de skal gøre os vrede og trykke på vores knapper. Jo ældre de bliver, jo bedre bliver de til det. De forfører ved at få os til at spille *deres* specielheds-spil, på *deres* legeplads. De får os

til at blive vrede, og når vi taber besindelsen ved de, de har os. "Jeg vandt" tænker de for sig selv. Da kernen i specielle forhold er at få andre til at opfylde vores behov, smiler vores børn bare ad os, leger med os, og gør det vi vil have de skal gøre, for så vil vi elske dem. Det de underforstået siger til os er: "Hold mig i dine arme, ros mig, ... giv mig det jeg vil have, så vil jeg give dig den kærlighed du ønsker". Sådan får de os i fælden, ligesom vi dem. Vi har begge vundet, hvilket betyder at vi begge har tabt.

Det var det vi gjorde med Gud. Som det udtrykkes i alle formelle religioner, fortæller vi Gud hvordan han skal være, hvordan han skal elske os og hvordan han skal være vred på os. Vi ved, at hvis vi holder hans bud (som vi jo selv har skrevet) vil han elske os. Og så forfører vi gud ved at overholde hans ritualer, og gøre det der forventes af os, vel vidende at han vil belønne os. Det er den forførelse børn forsøger sig med overfor deres forældre. Vi tror vi forfører børnene, og manipulerer dem til at blive gode små drenge og piger. Vi giver dem ekstra gode kager og dejligt legetøj, så de vil være søde. Vi stikker en sut i munden på dem, så de vil være stille. Vi ved hvordan vi skal manipulere dem, men forstår ikke at de lige så vel manipulerer os. Derfor ender de med at have den magt vi selv har givet dem, fordi vi har opgivet forælderrollen. De har magt til at gøre os lykkelige, vrede eller bedrøvede. Denne afståelse af magten er det værste vi kan gøre ved et barn, uanset om vi er forældre, lærere, terapeuter eller har en anden funktion overfor børn.

Fristelsen når vores børn er uartige er, at miste freden og råbe ad dem. Det vi lærer dem når vi reagerer på den måde er, at deres egoer har magt. Vi har allesammen fortalt os selv at vi har magt til at gøre Gud vred - og desværre demonstreres det i "Den Gode Bog" (Biblen) - og at vi har magt til at lave gud om, måske den værste del af biblens budskab. Det er det *Et Kursus i Mirakler* kalder den tredje kaoslov: Vi fortæller gud hvad han skal tro, og når han gør det, opfører han sig derefter (T-23.II.6-8). Men det er det vi gør som forældre. Vi giver børnene magt til at tage vores fred fra os. Som jeg har nævnt adskillige gange betyder dette ikke, at vi ikke skal disciplinere dem eller være bestemte, for vi kan godt være fredelige alligevel. Dette er en meget stærk lektion vi kan lære dem. Lige så snart vi bliver vrede har børnene vundet, hvilket så gør os virkeligt vrede fordi de har irriteret os. Den der lille mus, der brøler ad universet, har fået os til at kravle ned i sandkassen til sig, og brøle tilbage, og

det betyder at i det øjeblik husker barnet: "Igen har jeg vundet over gud". Det er det værste vi kan gøre for et barn.

Derfor er den måde vi virkelig hjælper barnet med at udvikle sig - at forstærke barnets rette sind - at være et eksempel på en der er i sit rette sind. Det vi gør eller siger har ingen virkning på deres sinds fred, ligesom det de siger og gør ingen virkning har på vores kærlighed for dem. Vi elsker ikke vores børn mindre enten de græder eller smiler, spiser op eller smider maden på gulvet. Med andre ord påvirker deres opførsel ikke vores indstilling. Vores kærlighed og fred forbliver uforandret.

Det er det der hjælper os til selv at blive voksne, ikke som forældre, men som Guds børn. Hvis vi gør dette rigtigt, vil det generaliseres, ikke kun i vores eget hjem med vores forældre, børn og/eller børnebørn, men også med kolleger, chefer, mennesker vi møder på gaden, der kører på motorvejen, eller som venter på os i butikker og restauranter. Vi vil ikke give nogen magt, så når en servitrice ikke giver os en ordentlig betjening, vil vi ikke blive vrede. Når vi ikke kan komme frem for trafikken, vil vi ikke blive frustrerede. Når vores børn har en forfærdelig dag, vil vi ikke blive utålmodige. Når chefen udnytter os eller behandler os uretfærdigt, vil vi ikke gå efter at gøre gengæld.

Vores mål er ikke at blive kærlige forældre, men retsindede børn af Gud. Det betyder at vi automatisk bliver kærlige forældre, børn, lærere eller studerende. Vi vil være kærlige i alle vores roller, fordi lektien generaliseres når den er lært. Vi bruger vores specifikke rolle som klasseværelse, hvor vi lærer den ene lektion om tilgivelse, som vi så anvender på alle forhold og alle situationer.

En af de overraskende ting jeg lærte som nybagt psykolog var, at terapeuter kunne være vidunderlige når de var på deres kontor, men ikke nødvendigvis var det andre steder. De kunne være ukærlige familiemedlemmer eller ufølsomme kolleger, og alligevel følsomme og hjælpsomme overfor deres patienter. De lærte ikke ret meget, fordi de ikke generaliserede. Hvis vi praktiserer ubetinget kærlighed eet sted, men ikke anvender det alle steder, lærer vi ikke lektien. Jesus beskriver klart problemet i den anden halvdel af introduktionen til arbejdsbogen, hvor han siger, at formålet med lektionerne er at de skal hjælpe os til at generalisere (A-dI.in.4-7). Hvis vi ikke generaliserer det vi lærer, bliver vores kærlighed ren specielhed.

Fokus på at blive et bedre menneske ved at blive mere ret-sindet betyder, at man bliver mere bevidst om sit urette sind, og tilgiver sig selv for det. Vi lærer at tilgive alle de små udtryk for den lille vanvittige ide om adskillelsen, ved ikke at give dem magt til at gøre os skyldige eller bedrøvede, lykkelige eller fredfyldte. Alting bliver en mulighed for at vende tilbage til vores sinds magt til at vælge eller beslutte. Vi bliver bevidste om vores egoer, og retfærdiggør ikke længere at vi er trætte, ærgerlige, irriterede eller tossede på vores uopdragne unger, fordi dette intet har at gøre med vores sindstilstand. Vi valgte at være et uopdragent ego, og projicerede så dette ud på vores børn, der er til stor hjælp i den forstand, hvilket det selvfølgelig ikke skulle være nødvendigt at sige. Så iagttager vi os selv beskyldt vores børn for vores egen manglende fred. Vi kritiserer dem ikke, og heller ikke os selv, men praktiserer at være så forsvarsløse som vi kan. Dette vil så sikre at de vokser op i et hjem der er venligt og kærligt. De vil igennem vores eksempel lære, hvordan man kan leve i en uvenlig verden der ingen mening giver, og hvor alle lider og dør. De vil lære, at man kan leve i sådan en verden, og alligevel have fred i sindet. Det er ikke nødvendigt at vi gør dette perfekt, og det gode ved børn er, at de giver os mange, mange muligheder. Den anden, den tredje og den tiende mulighed. I den grad vi kan, prøver vi at tjene som et eksempel på retsindet tænkemåde.

Med andre ord er vores lektie som forældre at være forsvarsløse når vi bliver angrebet. I det lille hæfte *Psykoterapi* siger Jesus, at det er terapeutens rolle (P-2.IV.10), og klienten vil angribe - indirekte eller direkte - som enhver terapeut ved. Vi er nødt til at være forbilleder for vores børn, så de kan vide hvordan man kan være tilstede uden at forsvare sig i en voldelig verden. Det gør vi ved ikke at tage noget som helst udtryk for den lille vanvittige ide alvorligt, og derved give den magt. Hvis vi opfatter forholdet på denne måde, vil vores rolle som forældre skifte, og vi vil lære vores lektioner meget hurtigere, fordi det er den retsindede grund til at vi blev forældre.

Alle der har været forældre ved, at det er *det* vanskeligste klasseværelse, fordi børn ved hvordan de skal få krammet på os. De ved hvordan de skal forføre os med et smil og en latter, og hvordan de skal få os gjort vrede. Prøv at iagttage små børn, eller endda store børn, og I vil se hvordan de presser og presser, fordi deres egoer ønsker at reaktionen skal forstærke ideen om at de har sejret over Gud ved at gøre ham vred, som det beskrives i tekstbogen:

Du havde fred, indtil du bad om en særlig gunstbevisning. Og Gud gav den ikke, for bønnen var fremmed for Ham, og du kunne ikke bede en Fader, Som i sandhed elskede Sin Søn, om dette. Derfor gjorde du Ham til en ukærlig fader, og krævede af Ham hvad kun en sådan fader kunne give. (T-13.III.10:2-4)

Det er det alle børn gen-spiller igen og igen, og gør deres forældre til ukærlige mødre og fædre. I den grad vi selv ønsker at bevise det samme, i samme grad deltager vi i dette destruktive specielhedsspil.

Sammenfattende kan vi sige, at den bedste måde at træne vores børn til at leve i en uretfærdig verden hvor de selv er sårbare, er at tilbyde dem et eksempel på en der har lært lektien om at være fredfyldt når han/hun angribes. For nu at sige det igen betyder dette ikke, at vi ikke er bestemte eller ikke anvender disciplin, men at vi ikke gør det på en straffende måde. Vi beder om hjælp til at se, at det vores børn gør - deres krav og dårlige opførsel - kun er, at de tager den lille vanvittige ide alvorligt, og ønsker at forstærke den. Vi hører dem sige: "Mor og far, spil spillet sammen med mig, og vis at jeg har ret". I stedet for at gå sammen med dem, inviterer vi dem til at forene sig med os i det rette sind, hvilket vi gør ved at være forsvarsløse.

*Skyld over ikke at være en god nok forældre
eller bedsteforældre*

Spm: Jeg har arbejdet mig igennem skylden over ikke at være en god nok mor, og har næsten lært at tilgive mine børn og mig selv. Nu har jeg en meget dejlig syvårig dattersøn, der er meget nervøs. Han kradser sine knæ så de bløder, og bider negle. Når jeg ser på hans problem bliver jeg på en måde handlingslammet. Jeg foreslog hans forældre at de gik i terapi som en familie, som jeg tror vil være det mest venlige, frem for at udpege ham, og få ham til at føle at der er noget i vejen med ham, når det formodentlig er noget der sker i hele familien.

Sv: Det var et godt råd. Og slip det så nu. Din datter spurgte, og du gav hende din professionelle mening som socialarbejder. Hvad din datter gør nu, er hendes sag. Den svære lektie er, at dette ikke længere er dit problem. I en vis forstand er det tydeligere når man er

bedsteforældre, fordi man nu ikke længere har det ansvar man havde som forældre. Men når de samme problemer opstår, hvad de uvægerligt vil gøre, får man endnu en mulighed for at helbrede dem - nu som bedstemor - for det er altid det samme problem.

Spm: Jeg er bedstefaren. Der skete det engang, da vi stod sammen med vores barnebarn på et gadehjørne, så fortalte han os, at han sommetider havde lyst til at løbe over gaden. Det var i trafikken, og han ved alt om trafiklys og alt det. Så spekulerer man på om han ønsker at dø. Det skaber en enorm angst i dem der elsker ham. Det er så svært.

Sv: Ja, det er det virkelig. Men du er bedstefar, ikke forælder. Det eneste du kan gøre er at opmuntre forældrene til at foretage sig noget, uden at begrænse deres frihed til at gøre det de nu vælger at gøre.

Spm: Det jeg er allermest bange for i mit liv er, ikke at være god nok. Det viser sig i alting, i min rolle som forælder, i mit arbejde, i alt. Derfor er jeg blevet så ambitiøs. Jeg sikrer mig at jeg er god nok, men det er noget jeg kæmper meget med. Jeg tror jeg er god, men ikke god nok.

Sv: Det er alles problem på den ene eller den anden måde. Der mangler altid noget. Det er en anden måde at sige på, at vi er skyldige: "Det er noget meget galt med mig; selvom jeg ikke ligefrem er en fiasko, kunne jeg være bedre." Jeg kommer på den måde til at føle, at der mangler noget i mig, som forældre hvis det ikke går mine børn godt, hvilket naturligvis betyder den måde *jeg* synes det skal gå dem godt på; som lærer hvis mine elever ikke klarer sig som jeg ønsker de skal, det er den smertelige virkning af årsagen: Jeg er ikke fuldkommen, ikke god nok.

En variation af temaet om ikke at være god nok dukkede for nyligt op på en workshop, hvor en mor beskrev et aspekt af sit forhold til sin teenagedatter, der altid er et vanskeligt klasseværelse, hvad enhver forælder til teenagere ved. Når hun var nødt til at sætte grænser for sin datter, fortalte hun datteren, at Jesus sagde at hun skulle opføre sig som hendes mor sagde, hvormed hun påkaldte sig hans autoritet i stedet for sin egen. Selvom denne taktik havde en vis succes, bar den i sig fiasko på længere sigt, fordi hun uden at det var meningen underminerede sin egen autoritet ved at gøre den mindre af respekt for Jesus. I praksis fortalte hun sin datter, at hun var ude af stand til at være hendes mor, fordi kun Jesus havde den visdom der skal til for at give råd og sætte grænser for hendes evner til at missskabe. På den

måde blev hun et forbillede på en mor der ikke kunne klare opgaven, i stedet for på en der kunne trække på Kristi styrke, og gøre den til sin egen, og tilbyde sin datter et eksempel på dette, og hjælpe datteren til at udvikle sig som hun selv havde gjort.

På samme måde kommer studerende, der er afhængige af at "høre" den indre Stemme ofte til at spolere deres åndelige udvikling, så de aldrig kommer til erkendelsen af at der kun er een Stemme, og det er deres egen. Så længe vores liv domineres af tankesystemet om skyld, frygt og angreb, har vi brug for et symbol der opfattes som udenfor egoet, og repræsenterer den Stemme vi stadig frygter for at tage til os som vores egen. Men den vej vi går ad bør gradvist indsnævre kløften imellem vores egen stemme og vores egen Stemme, og få os til at udvikle os til åndeligt voksne, og så hinsides.

I en meget større sammenhæng er den rædselsvækkende tanke begravet i alles sind, at selvom jeg er en god dreng eller en god pige, vil Gud alligevel til sidst sige, at det ikke er godt nok, og jeg vil ikke komme tilbage til Himlen. Uanset hvor hårdt jeg bestræber mig eller hvor god jeg er - til sidst vil døren til Himlen blive lukket - som i Kafkas lignelse "Stillet overfor Loven" i *Processen*- og Gud vil sige, at det var ikke helt godt nok. Det er noget alle er bange for, fordi tankegangen er født af den samme tanke om adskillelse som er ophav til os selv. Det er en hjælp at anerkende, at det er det vi tror. Den første sætning i lektion 93: "Du tror du er hjemsted for ondskab, mørke og synd." (A-dI.93.1:1) er en ekstrem måde at sige på: "Det er lige meget om jeg får 13 eller 3, fordi Gud vil sige det ikke er godt nok; jeg er og bliver det dårlige resultat af dårlige frø". Det er vigtigt at erkende, at vi er i denne verden præcist fordi vi faktisk tror dette om os selv.

Når vi har accepteret denne "kendsgerning", får vi hjælp til at forstå dynamikken i projektion. Hvis dette er hvad vi tror om os selv, er det det vi vil projicere. I sammenhæng med det vi snakker om her, vil mit barns eller min elevs fiasko, eller endog min egen, uvægerligt blive set som det direkte resultat af min ufuldkommenhed. Jeg ser beviser for at jeg ikke er god nok overalt omkring mig. Men hvis det er det jeg ser, må det nødvendigvis være det jeg *ønsker* at se. I sit budskab til Bill svarede Jesus ud fra Bills erindring om, at hans far ødelagde hans kontor. At Bill blev ved med at holde fast ved den erindring afslørede hans hemmelige villighed til at få det til at ske. Husk også den overbevisende linie i tekstbogen:

Og i din lidelse, uanset af hvilken art den måtte være, ser du dit eget skjulte begær efter at dræbe. (T-31.V.15:10)

Vi *ønsker* at mennesker skal såre, forråde og forlade os. Vi *ønsker* at mennesker skal få fiasko. Hvis vi ikke ønskede dette skulle være tilfældet, ville vi ikke gøre den vedvarende opfattelse om, at der er ufuldkommenhed overalt omkring os, og at det er vores egen skyld, til fundamentet for vores liv.

Det spørgsmål vi hver især er nødt til at stille os selv er: "Hvorfor er vi så sindssyge at vi ønsker disse overgreb, også selvom det er ubevidst?" Svaret er, at hvis der er noget fundamentalt galt med os, hvilket igen betyder at Himlens fuldkommenhed er en løgn, er der nogen der har lavet os sådan. Når vi på den måde ser et bevis for vores ufuldkommenhed - på grund af vores børns, elevs eller egne fiaskoer - bekræfter vi vores eksistens samtidigt med at vi ikke er ansvarlige for den. Deraf kommer vores stærke investering i og behov for ikke at slippe den. For at denne tanke skal kunne blive helbredt er vi følgelig nødt til ærligt at erkende, at vi selv har valgt denne opfattelse.

Og derfor elsker vi vores skyld, og ønsker at der skal ske os slemme ting, selvom vi sværger på, at det gør vi ikke. Vi beklager os over de dårlige kort Gud eller skæbnen har delt ud til os - vores ulykkelige lod i livet - men i hemmelighed er det hvad vi ønsker. Det er derfor vi bliver ved med at genspille temaet med så stor ego-nydelse. Selvom vi bevidst synes vi er ulykkelige, ønsker vi ubevidst at vores børn skal opføre sig dårligt, handle deres følelser ud og blive fiaskoer. Det egoudbytte vi får ud af dette viser vores skjulte ønske. Ellers ville vi ganske enkelt sige: "Jeg har gjort det bedste jeg kunne som forælder eller lærer, men jeg kan ikke træffe mine børns valg for dem". Det ville være så meget nærmere sandheden i situationen, men i stedet bringer vi fiaskoen tilbage til os selv, fordi dette som sagt betyder, at hvis fiaskoen er vores egen, er der noget galt med os, som i sidste instans skyldes nogen andre, hvilket kan få os af egoets skyldkrog.

Thoreau's berømte linie: "De fleste mænd lever et liv i tavs desperation" er sand, fordi vi *ønsker* at leve et liv i tavs desperation. Vi *ønsker* at verden og vores personlige liv skal køre i en udmattet ring, på samme måde som skikkelsen i lektion 166. Vi *ønsker* at tingene skal være forfærdelige, og at føle at vores liv er spildt - at *vi selv* er spildt - "hjemsted for ondskab,

mørke og synd." - fordi det beviser at vi er her. Uanset hvor sølle det er, er det *vores eget* liv; der findes et liv i verden, udenfor Gud, der ikke er vores skyld.

I *Psykoterapi* finder vi et meget skarpttegnet billede af disse forhold, som vi allerede delvist har undersøgt og talt om:

De der ikke tilgiver er syge, fordi de tror de ikke er tilgivet. At holde fast ved skyld, dens tætte omfavelse og skjold, dens kærlige beskyttelse og dens årvågne forsvar - alt dette er kun ubarmhjertigt at nægte at tilgive. "Gud må ikke komme ind her" gentager de syge, igen og igen, imens de sørger over deres tab, og alligevel glæder sig over det. Helbredelsen sker, efterhånden som en patient begynder at høre den begravelsessalme han synger, og at sætte spørgsmålstejn ved dens gyldighed. Før han hører den, kan han ikke forstå at det er ham der synger den for sig selv. At høre det, er det første skridt i retning af at komme sig. At sætte spørgsmålstejn ved den, må nødvendigvis være det næste han vælger. (P-2.VI.1:2-8)

Vi klamrer os til vores skyld, omfavner den tæt, beskytter den, giver den kærlig omsorg og forsvarer den. Vi kæmper drabeligt imod enhver der vil tage den fra os. I lyset af det sidste spørgsmål ønsker vi ikke at få at vide at vi er gode nok, for hvis vi var det ville vi slet ikke være her - ikke at være god nok er grundlaget for vores adskilte og skyldige eksistens. At være "god nok" betyder at vi er tilbage hos Gud, fordi vi så er en del af Det Gode (Platons betegnelse for Det Højeste eller Det Absolutte). Vi er en del af Gud, fordi Gud er fuldkommen Godhed, hvilket betyder at vi ikke er vores ego-selver. Men for at dette selv kan fortsætte er vi nødt til at være "ikke gode nok". Om vores karakterer er 13 eller 6 er irrelevant. Om vi savner Himlen med en centimeter eller 1 km, er vi stadig udenfor den.

De syge sørger over tabet af deres kærlighed og uskyld - *men alligevel glæder de sig stort over tabet*. Helbredelse finder sted når vi begynder at erkende, at det er os selv der synger klagesangen over os selv. Ingen - forældre, gener, tidligere liv - har gjort os til hvad vi er. Vores eget sinds beslutning - *lige nu* - gør os til det. Det betyder, at det kun er os selv alene, der har magten til at vælge klagesangen eller en anden sang i stedet. Igen er vi nødt til at se den investering vi har i ikke at være gode nok, for derefter at se bekræftelsen på denne dom

allevegne omkring os. Vore forældres ufuldkommenhed, vores børns, elevers, vores dårlige udførelse af arbejdet, livspartners ufuldkommenhed er naturlige i denne unaturlige verden, men de er ikke ansvarlige for vores ufuldkommenheder.

Den gode nyhed er, at det kun er Gud der er perfekt. Det er *fokuseringen* på egoets ufuldkommenheder der er årsagen til at vi bliver oprørt, ikke ufuldkommenhederne selv. Hvis det er vores egen drøm, er andre ikke ansvarlige for hvad vi føler. Hvis skikkelserne i de drømme vi har om natten siger ting der oprører os, ville det ingen berettigelse have at skælde dem ud om morgenen for det de siger. Men det er det vi gør hele tiden. Hvis vi er oprørte over vores børn, er det fordi vi i vores drøm vælger at være oprørt. Vi har skrevet dem ind i vores manuskript, så det vil være dem der er ansvarlige for at vi selv er ulykkelige. På den måde undgår vi at tage ansvar for det. At have børn er derfor den perfekte afledning, der giver os en mulighed for at sige at det er *dem* der har ødelagt vores liv, hvis de er fiaskoer. Det er naturligvis ikke meningen med det her at antyde, at barnløse er mere åndeligt udviklede end forældre. Men vi lider, og siger at vi glæder os til at de bliver voksne og flytter hjemmefra, så vi kan få et liv igen, eller vi næres af deres succes og praler f.eks.: "Min søn, lægen". Så får vores børn børn, og det hele starter forfra. Men skulle vi finde på at bede Helligånden om hjælp, ville Han fortælle os, at vores børn er vidunderlige klasseværelser, hvor Han kan lære os at det er vores egen drøm, og at når vi ikke har fred i sindet er det ikke på grund af vores børn, børnebørn eller nogen som helst andre. Vores sindsoprør skyldes udelukkende sindets beslutning om at lukke fred ude. I dette klasseværelse, som vi har forvandlet til en slagmark, kan Han lære os at det er *vores egen* slagmark - hvad vores børn gør er deres egen drøm, og har intet med os at gøre. Men det ønsker vi ikke at høre, så vi beder magisk Jesus om hjælp til at fikse vores forhold til børnene, forældrene eller hvem det nu drejer sig om. Men den eneste måde han virkelig kan hjælpe os på, er at minde os om, at det er vores egen klagesang, og ikke alene er det vores eget mareridt, men det kommer igen og igen, og vi klamrer os til det og beskytter det kærligt.

Det er grunden til at de første tre hindringer for fred taler om *tiltrækningen* til skyld, lidelser og død (T-19.IV.A-C). I modsætning til hvad vi med vores sunde fornuft i almindelighed tror, ønsker vi faktisk denne uheldige tre-enighed, fordi vi har gjort den virkelig i vores drøm. En afgørende del af egoets forsvarssystem er at få os til at tro, at vi ikke elsker dem, men

frygter dem (skylden, lidelserne og døden). Helbredelsen begynder med erkendelsen af denne strategi som det den er. *Et Kursus i Mirakler* handler således ikke om at lave om på drømmen, eller om at fikse ting her - hvad som helst konkret - men om at ændre drømmens *indhold*: Tiltrækningen til egoets tankesystem. Vi er nødt til at se på vores stærke ønske om skyld, vores længsel efter *ikke* at være gode nok, og erkende: "Jeg har optænkt det her, og derfor kan jeg opgive det." Det er sådan vi erklærer at vi er fri.

I afsnittet "*Forskellen På Indespærring og Frihed*" (T-8.II) fortæller Jesus os, at vi har stillet det bagvendt op. Sand frihed gælder ikke kroppen på nogen måde, men skyld. Det er skyld der er fængslet, ikke kroppen, men det er bare os selv der er fangevogterne. Fordi vi selv holder nøglen til fængslet, er vi selv de eneste der kan låse døren op. Det er derfor Jesus fortæller os, at "Tilgivelse er nøglen til glæde" (Lektion 121), den nøgle vi er nødt til at stikke i den lås vi har lavet i sindet, som så kan åbne den. Tilgivelse siger, at problemet ikke er i andre, men i os selv, og det skal vi være taknemmelige over, for så kan vi gøre noget ved det. Vi kan ikke kontrollere vore børns liv, eller nogen andres for den sags skyld, men vi kan kontrollere hvordan vi ser på deres liv. Den sande frihed ligger i at lære, at vi ønsker at føle os uretfærdigt behandlet - af os selv; at vi ønsker at føle at vi ikke er gode nok, og aldrig vil blive det.

Skyld over handicappede Børn

Spm: Jeg kunne godt tænke mig at du ville sige noget - ud fra det du lige har sagt - om hvordan man klarer skyld over at have et vanskabt, retarderet eller på anden måde handicappet barn, og hvordan man skal klare at man har lyst til at slippe af med barnet, og sommetider er lige ved at hade det?

Sv: Egoet arbejder altid på samme måde, selvom formerne synes at være forskellige. Det er altid på udkig efter en eller anden mulighed for at føle skyld - egoets brød og smør - forældrenes egoer griber straks det ufuldkomne barn. Den umiddelbare reaktion er, som altid, at beskyldte sig selv: "Hvis jeg selv havde været helbredt ville jeg ikke have tiltrukket sådan

et andenklassers væsen som mit barn. Det er min egen skyld" som visse new age tankegange ville antyde. Men lige så hurtigt selvanklagerne dukker op, rejser anklagerne af andre deres grimme hoved: "Det kan godt være det er min egen fejl, men det er mine forældre der har lavet mig sådan"; "det er Guds uretfærdige måde at behandle mig på, ligesom Han gjorde med stakkels Job"; eller "det er det handicappede barns egen skyld" - et åbenlyst forsøg på at projicere ens egen skyld og retfærdiggøre hadet.

Den eneste vej ud af denne onde cirkel af skyld og angreb er at se igennem egoets manøvrer og strategier, og vælge en anden lærer til at undervise os i en anden måde at se på: Vision, der ser alle ting som lektioner Gud (i.e. Helligånden) vil have os til at lære (A-dI.193). Barnet er et klasseværelse, som *alle* medlemmer af familien har valgt, for at sætte alle i stand til at lære lektionen om tilgivelse. Kroppe kan være ufuldkomne - faktisk kan de ikke være andet end ufuldkomne, fordi de er en parodi på det strålende Selv Gud har skabt - men sindet kan alligevel vælge "*een* fuldkommen ting, og træffe *et* fuldkomment valg." (T-25.VI.5:1). På den måde transformeres en uperfekt situation til en perfekt mulighed for at lære tilgivelse, når taknemmelighed og fred erstatter skyld og vrede.

Skyld over Adopterede Børn og Stedbørn

Spm: Kunne du ikke sige noget om adopterede børn og forældrenes skyldfølelser?

Sv: Det er let at forstå den skyld der er involveret ved adoptioner, når man tænker på at vi allesammen er adopterede, fordi vi har forkastet vores virkelige Ophav, og så igennem projektion tror vi selv er blevet forkastet af Ham. At overføre skylden på adoption i stedet for at få børn naturligt, er kun et kort skridt for vores egoer, der er ivrige efter at finde egnede objekter for projektion: "Selvfølgelig er jeg skyldig, se nu hvad jeg har gjort. Der er noget medfødt forkert ved mig når jeg ikke kan få børn, og derfor kan mit forkerte selv kun finde ud af at få forkerte (i.e. adopterede eller unaturlige) børn". Vejen ud af det er, som altid, at se igennem egoets spil om skyld, og vælge imod det. Grunden til at Jesus gentagne gange fastslår at hans kursus er enkelt (se f.eks. T-3.I.1) er, at hvert eneste problem er det samme - valget af at være skyldig - ligesom hver eneste løsning: At vælge tilgivelsens mirakel.

Spm: I samme boldgade - hvad med stedbørn?

Sv: Situationen er naturligvis den samme som alle de andre vi har talt om. Hvordan kan den være anderledes? Egoets alt overskyggende pointe med hensyn til alle disse "unaturlige" børn er, at vi tror at biologisk forældreskab er *naturligt*, som om noget overhovedet i egoet og dets verden af kroppe kan være naturligt. Da vi først begyndte vores drøm om adskillelse fra vores Kilde, var *intet* naturligt. Da der ikke findes et hierarki af illusioner, er *ingen* måder at få børn på - det være sig fødsel, adoption, æggemødre, flerkoneri, insemination etc. etc. naturlige. Derfor kan det at gøre forskel på alle disse muligheder kun være egoet, der forsøger at gøre forskellenes verden virkelig, i modsætning til Himlens fuldkomne Eenhed.

Vi spejler Eenhedens fuldkomne tilstand ved ikke at gøre vores tilfældige forskelligheder virkelige. Når vi opdager vi føler os fristet til at behandle vores børn og stedbørn forskelligt - favorisere eller afvise dem, og føle os skyldige eller vrede over det - har vi brug for at træde tilbage så hurtigt vi kan og bede Jesus om hjælp til at se på *alle* børn som den samme, sådan som han ser på alle sine brødre og søstre ("Alle mine brødre er specielle" (T-1.V.3:6)). Vi ser på den næsten uundgåelige stress der kommer af forsøget på at forene familier, som endnu en chance for at tilgive os selv for at have lavet en kunstig familie som erstatning for Guds virkelige familie, hvor vi alle er een. Frem for alt har vi brug for hans hjælp til at tilgive os selv, når vi ikke beder om hjælp, men i stedet vælger at kaste os ud i nydelsen af den uretfærdige behandling vi udsættes for.

Tragedier og Død

Spm: En af mine venner havde en søn, der meget tragisk døde da han var ganske ung, fordi faderen kom til at bakke hen over ham med sin havetraktor. Og for nylig var der den historie om en bjørn, der angreb en toårig dreng og bed moderen meget slemt, og til sidst slog den seksårige datter ihjel. Hvordan klarer forældre den slags tragedier? Eller når børn begår selvmord? Hvordan ser man på disse børn-forældre forhold med fred?

Sv: Svaret på dit sidste spørgsmål er, at det gør man ikke. I det mindste ikke hvis man er normal. Det er yderst vigtigt, at man ikke prøver på at åndeliggøre sine reaktioner eller sine

følelser, og derved sikrer sig, at de aldrig kan blive set på ærligt, så man derefter kan overse dem sandt. Fornægtelse er aldrig en del af den åndelige proces.

Det skulle ikke være nødvendigt at sige, at sådan nogle hændelser er meget, meget vanskelige lektioner, men studerende må altid huske hvordan *Et Kursus i Mirakler* begynder: "Der er ingen sværhedsgrader for mirakler" (T-1.I.1:1). Det lærer os, at *alle* problemer er det samme, fordi de *allesammen* er projektioner af sindets uretsindede beslutning om eller valg for adskillelsen: Egoets tankesystem om skyld, frygt, lidelse og død. Derfor ophæves de *allesammen* på samme måde af miraklet, der flytter vores fokus fra kroppen til sindet. Når først vores opmærksomhed er rettet mod det virkelige problem, kan det ophæves ved at vi beslutter os om eller vælger igen: Livet fremfor døden, kærlighed fremfor vrede, Jesus fremfor egoet.

Men set fra verdens synsvinkel forekommer det selvfølgelig brutalt at tale om sådanne tragedier som "lektioner", ligesom de følgende linier fra arbejdsbogen kan forekomme som den højeste grad af ufølsomhed. Jesus taler om en person der ser med vision, og han siger:

Han ler både af lidelse og tab, af sygdom og sorg, og af fattigdom, sult og død. (A-dI.187.6:4).

Fra ovenover slagmarken (T-23.IV) opfattes disse situationer helt anderledes: Der er kun eet problem (*troen* på egoets adskillelse) og een løsning (*troen* på Helligåndens Soning) (A-dI.79, 80).

Det er afgørende at forældre - i situationer som disse - hæver sig op over deres behov for at blive uretfærdigt behandlet, og verdens falske indføling, der forstærker deres oplevelse af at være ofre. Ellers vil de ikke finde fred, men tilbringe resten af deres liv i rolig, og måske ikke så rolig, bitterhed over deres ulykkelige skæbne, og føle at det er fuldstændigt berettiget at de gør det. Enten er *alle* ting lektioner Gud vil have vi skal lære, eller også er ingen ting det. Hvis målet er at vågne op fra drømmen om skyld, lidelser og død, må disse oplevelser, hvor smertefulde de end er, nødvendigvis ses som virkeligt gode muligheder for at lære lektionen om at der ingen død er, fordi sind altid er forenede, stik imod hvad adskillelse og tab synes at vise.

Dertil kommer, at det de sørgende forældre lærer, er lige så store muligheder for at lære for andre. Forældre, der har hævet sig over egoets verden og husker Helligåndens soningsprincip om, at adskillelse og tab er umulige i Guds verden, kan blive eksempler for andre, der er lige så fristede af egoets tankesystem om selvopofrelse og død. Den fred de demonstrerer, bliver et overbevisende vidnesbyrd om det retsindede tankesystem, der alene kan bringe fred og glæde ind i en verden af rådnende og døende kroppe.

3. Sammenfatning. Form og Indhold

Vi har set hvordan temaet om form og indhold har været vævet ind i vores samtaler hele vejen igennem denne bog. Det er et af de vigtigste temaer i *Et Kursus i Miraklers* symfoni, og den følgende passage fra afsnittet "*Valget for Fuldstændiggørelse*" er et godt udtryk for temaets betydning i Jesu præsentation af det specielle forhold - hjertet i egoets tankesystem om adskillelse og skyld:

Når som helst en eller anden form for et specielt forhold frister dig til at søge efter kærlighed i ritualer, så husk at kærlighed er indhold, ikke form af nogen art. Det specielle forhold er et formens ritual, hvis formål er at hæve formen op til at indtage Guds plads på bekostning af indholdet. Der er ingen mening i form, og der vil aldrig være det. (T-16.V.12:1-3)

Her hentydes der specifikt - selvom det er ret subtilt - til religion. Faktisk er sproget i dette dybtgående afsnit med hensigt religiøst, men princippet kan anlægges på en hvilken som helst situation. Prøv igen at tænke på hvad der foregår i en familie: Jeg vil elske dig, hvis du vil holde op med at slå din lillebror, hvis du får gode karakterer i skolen, behandler mor og far ordentligt og holder orden på dit værelse - det handler altså om adfærd, og det er i øvrigt det samme der foregår i ritualer. Det er klart, at det modsatte er lige så sandt: Jeg vil ikke elske dig hvis du ikke holder orden på dit værelse etc. Som vi har været inde på, skal det her ikke forstås som at vi ikke bør disciplinere børnene, sætte grænser eller lære dem at

handlinger har konsekvenser. Vi skal heller ikke bare lade børn gøre hvad som helst de har lyst til. Det ville være meget *ukærligt*. Vi taler kun om en holdning, som barnet ubevidst samler op: Mor bliver vred hvis du ikke gør det; Far bliver vred hvis du gør sådan. Vrede er altid en anklage om skyld: "Alting var så dejligt indtil du kom hjem fra skole, så brød helvede løs; nu er mor et nervøst vrage, og far er så ophidset at han er nødt til at være oppe hele natten, og måske mister han sit arbejde bare for det". Som før sagt er det vigtigt at dette ikke handler om *hvad* vi siger, men om *hvordan* og *hvorfor* vi siger det. Ligesom med den tidligere omtalte skizofrene mor, siger vores form een ting (kærlighed) men indholdet bag den siger noget andet (had). Dette mønster er indirekte og destruktivt, og desværre gør alle det på den ene eller den anden måde.

Jesus omtaler dynamikken i håndbogen, hvor han taler om ærlighed som en af gudslærerens 10 egenskaber (H-4.II). Han definerer ærlighed - ikke på grundlag af form (dvs. ud fra at de ord vi siger er sande) - men på grundlag af sammenhæng eller overensstemmelse, hvilket betyder, at det vi gør følger af det vi tænker. At modsige kærligheden, at opføre sig kærligt overfor andre, samtidigt med at man har en vred eller hævngrig holdning, er uærligt, fordi det ikke stemmer overens eller er sammenhængende. Adfærden siger een ting, men alt andet hos os, siger en anden, og den uærlighed kommunikerer helt sikkert. Der findes ingen måder den ikke kan blive det på, selvom det ikke er bevidst for nogen. Det der gør dette så giftigt er, at vi ikke kan diskutere med det. Person A kan sige til person B: "Jeg er så sød imod dig. Se på alt det jeg har gjort". B svarer: "Ja. men der er noget der ikke stemmer her". A: Hvad? Jeg gjorde præcist som du bad mig om!" Slut på samtalen! Samvær med person A er på den måde vanskeligt, fordi intet gøres åbenlyst.

Alt i alt er det, som jeg nævnte tidligere, nemmere at være sammen med nogen der er direkte i deres overgreb. Min kone Gloria har været historielærer, og hun fortalte sine elever at man vil være bedre tjent med en Hitler, fordi man i det mindste kender hans tankegang. Han skar det bogstaveligt talt ud i pap i sin bog "Mein Kampf". Det er langt at foretrække, i forhold til politikere der går ind for demokrati, kærlighed og omsorg for borgerne, og så gør det modsatte. Med diktatorer ved man hvad man får - de siger det. Man bliver ikke nødvendigvis lykkelig af at leve under deres diktatur, men det gør i det mindste ikke folk psykotiske.

Hvis vi vender tilbage til "*Valget for Fuldstændiggørelse*" siger den næste linie:

Det specielle forhold må erkendes som det det er: Et meningsløst ritual, hvor styrke tages fra Guds død, og investeres i Hans morder (som er een selv), som tegn på at formen har sejret over indholdet, og at kærligheden har mistet sin mening. (T-16.V.12:4)

Der er en vidunderlig linie i Johannes Evangeliet: "Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed." (Joh. 13.35). Budskabet er, at hvis vi virkelig elsker Jesus og følger hans lære, vil vi elske alle. Det er derfor formelle religioner er fiktion. Vi fortæller Gud, Jesus etc. hvor meget vi elsker dem, og så hader vi i deres navn. Hvis vi virkelig elsker Ham, der er fuldkommen Eenhed, og alligevel myrder løs på dem der er en del af Hans Eenhed, siger vi faktisk at vi ikke regner med Gud. Derfor spørger Jesus os i sit Kursus:

Hvis du opfattede det specielle forhold som en sejr over Gud, ville du da ønske det?
(T-16.V.10:1)

Som sagt ved vi at vi er kørt af sporet når vi er optaget af form. Men det betyder ikke at vores børn ikke skal adlyde husets regler, som før sagt. Jeg kan ikke ofte nok sige, at dette kun handler om tanker, ikke om adfærd. Når vi insisterer på at et barn skal opføre sig på en bestemt måde, og vi ikke er kærlige eller venlige omkring det, giver vi et dobbeltbudskab. Det virkelig vigtige er ikke at børnene rydder op i deres værelser, men at de lærer noget om selvværd, og ikke ser deres interesser som adskilte fra alle andres. Hvis vi er straffende overfor vores børn, vil vores indstilling lære dem at der er adskilte interesser: Vores egne og deres. Gæt selv hvem der har magten og hvem der vil vinde! Hvis børnene ikke rydder op får de ingen lommepenge, eller de får ingen middagsmad, eller de får ikke lov at låne bilen etc. Det klare budskab der gives til børnene er derfor, at adskillelse hersker i hjemmet.

En anden af forældrenes fristelser er børnenes skolegang. Vi ved vi har valgt egoet når vi er bekymrede for skolegangens form: Som f.eks. at tvinge børnene til at blive oppe hele natten for at læse, for at de kan få højere karakterer, så vi selv kan føle os stolte som forældre, uden nogen omsorg for dem. Måske indeholder deres vej til soningen ingen trettentaller. Hvordan kan vi vide det? Måske er det mest kærlige for nogle børn, at de dropper ud af skolen, fordi det ville være den bedste måde for dem at lære deres lektioner på, som vi ingen viden har om.

Som forældre er vi nødt til at være så opmærksomme vi kan på, hvad der motiverer vores børn, og på deres personlighed, uden at presse vores egne behov ned over dem. For at holde os selv fast i at være ærlige, kan det være nyttigt at gå tilbage til den paragraf ofte, som vi lige citerede fra før (T-16.V.12:4) - for nu ikke at nævne alle de andre paragraffer i Kurset - fordi vi så ofte slet ikke ser, at vi har valgt egoets indhold.

Hvis vi virkelig er interesserede i vores børns velbefindende, vil vi prøve på at lære dem forskellen på form og indhold. Husk at der ikke findes noget i Kurset om adfærd, hvorimod der er alt om sindet: Erkendelsen af egoets indhold af skyld og adskillelse, der kan få os til at vælge imod dem, og for Helligåndens indhold af tilgivelse og fælles interesser. Når vi først er retsindede og motiveres af kærlighed, vil alt hvad vi gør være kærligt. Vi kan se ud som om vi er vrede eller bestemte, men det er freden i vores sind, der i virkeligheden vil påvirke vores børn.

I introduktionen til lærerhåndbogen taler Jesus om, at det at undervise er at demonstrere (H-in.2:1), og vi demonstrerer altid et af to tanke-systemer: Egoets adskilte interesser eller Helligåndens fælles interesser. Der er intet andet der nogensinde kan blive demonstreret eller lært. I tekstbogen siger han:

Undervis ikke i at jeg døde forgæves. Undervis hellere i at jeg ikke døde, ved at vise at jeg lever i dig. (T-11.VI.7:3-4)

Derfor er det vigtigt at forstå hvem Jesus er, og hvad det betyder at han lever i os. Han er en tanke om fuldkommen kærlighed, en spejling af Himlens Eenhed, og vi afspejler den Tanke ved ikke at se nogen som adskilt fra os. Det demonstreres igennem ikke at dømme, eller fordømme, og ved ikke at ophøje form på bekostning af indhold.

Og derfor - hvordan ved vi hvad der tjener vores børn bedst? Som forældre bør vi udføre alle de handlinger der er forbundet med rollen: Lære vores børn ikke at lege med ild eller i trafikken; at vaske sig og børste tænder etc. Men rollen ændrer sig efterhånden som børnene vokser. Hvis vi værdsætter uddannelse, vil vi tro det er godt for barnet at blive uddannet. Men hvad nu hvis barnet ikke har de intellektuelle evner eller interesser som vi selv har? Som jeg sagde før tjener det muligvis ikke barnet bedst at gå i skole.

Hvis vi handler ud fra at vi ikke er skyldige, og uden at insistere på bestemte former, vil vi intuitivt vide hvad der tjener vores børn bedst, og vi vil vide hvornår vi skal tilskynde og opmuntre dem til at gå fremad, og hvornår vi ikke skal gøre det. Dette vil vi aldrig vide når vores familieliv bygger på specielhed og form. Når det bliver personligt vigtigt for os, at børnene fuldfører skolegangen, gymnasiet eller universitetet, bliver en stor succes, får den rigtige partner og familie, den fuldkomne dette eller hint, ved vi at der er noget galt. Det betyder ikke, at børnene ikke bør have nogen af eller alle disse ting, men det er *deres* liv, ikke vores. Det vi gør som forældre er ikke anderledes end det vi gør i alle andre forhold: *Vi demonstrerer at vi har valgt Helligåndens tankesystem fremfor egoets.* Når det er gjort, vil den fred der nu er vores - hvilket er uundgåeligt når man først har valgt Helligånden - vise andre, at de kan vælge på samme måde som vi selv har valgt. Vi behøver ikke at gøre andet. På den måde er forældre/børn forholdene kun en specifik måde at anvende det generelle princip om at acceptere Soningen på. I den grad vi kan vælge kærlighed i stedet for frygt, Soning i stedet for adskillelse, vil indholdet af kærlighed komme igennem os, og det er den der lærer andre sandheden i det vi selv har lært.